

ZELENA AGENDA U OPŠTINI ČOKA

Proces izrade Zelene agende započeo je u oktobru 2010. godine prvim sastankom zainteresovanih strana. Tada su identifikovale vrednosti i formirane dve radne grupe – Priroda i Kultura. U narednih 16 meseci, uz manje prekide, radne grupe su održale niz od 12 sastanaka, na kojima su analizirani podaci, identifikovani problemi i predložena rešenja. Na izradi dokumenta, posebno su zalaganje pružili Saša Dujin (lokalni koordinator), Sanja Radin, Boris Ilić (Kulturno-istorijsko udruženje „Čokanski dobošari“), Nedeljko Kolundžija (Ekološko udruženje Čoka), Vesna Banjac (Help centar), Jovana Jovanović (KUD „Sveti Sava“), Predrag Mijić (predsednik opštine), Emil Nađ (član Opštinskog veća) Dušanka Kliska (opštinska uprava, inspektor zaštite životne sredine).

ČOKA – mesto gde cveta i reka

Opšti podaci

Opština Čoka leži na levoj obali reke Tise u severnom delu AP Vojvodine u Republici Srbiji. Nalazi se 180 kilometara severno od Beograda i 100 km od Novog Sada, 120 km zapadno od Temišvara i 40 km južno od Segedina. Teritorija opštine ima 321 km² i graniči se sa pet opština – Novi Kneževac na severu, Kikinda na istoku, Senta i Ada na zapadu i Novi Bečej na jugu i jugoistoku. Na istoku jednim delom čini državnu granicu prema Rumuniji. U opštini postoji 8 naselja: Čoka, Ostojićevo, Padej, Sanad, Jazovo, Vrbica, Crna Bara i Banatski Monoštor. Najveće naselje i centar opštine je Čoka. Reljef je karakterističan za područje severnog Banata. To je ravničarsko zemljište sa malim visinskim razlikama. Apsolutne visine su 78 – 84 metra. Klima je tipična za Banat, umereno-kontinentalna, prosečne godišnja temperature 11^oC. Preovladavajući vetrovi su severozapadni (severac) i jugoistočni (košava). Prosečne godišnje padavine su 563,4 milimetra.

Broj stanovnika je već duže vremena u opadanju. Pored manjeg prirodnog priraštaja, problem je i odliv stanovništva, jer su mladi visokoobrazovani, nakon završetka školovanja odlazili u velike centre. Značajnija promena broja stanovnika uočena je u periodu 1991 – 2002. Ova promena rezultat je ratova na području bivše Jugoslavije, smanjivanja tržišta, privatizacije i pada životnog standarda. Istovremeno, u Čoki nije zabeležen značajan broj izbeglica, raseljenih i prognanih lica, koji bi nadomestili broj odlazećih. Starosna struktura slična je sa strukturom u severnobanatskom okrugu i AP Vojvodini. Jedino značajno odstupanje javlja se kod starijih od 60 godina, koji je u opštini Čoka veći od proseka. Prema podacima iz popisa 2002. u opštini Čoka ima 5.293 domaćinstva. U proseku jedno domaćinstvo ima 2,61 člana. U ukupnom broju domaćinstava 53,71% ili 2.843 su sa jednim ili dva člana.

Privreda opštine Čoka bila je oslonjena na poljoprivredu, uglavnom na nekadašnje imanje porodice Marcibanji. Takva struktura je u različitim oblicima postojala do sredine 1990-tih godina. Posle propasti velikih sistema stanovništvo se okrenulo malim individualnim gazdinstvima i pojedinim zanatskim delatnostima. Posledica je manji nacionalni dohodak po stanovniku u opštini Čoka u odnosu na okruženje, region i državu. Po podacima Republičkog zavoda za statistiku, bruto društveni proizvod opštine Čoka u 2006. godini iznosio je 32.294.000 evra. Nacionalni dohodak po stanovniku u 2005. godini iznosio je 60% od nacionalnog proseka, odnosno 53% od proseka u okrugu. Posle zatvaranja većeg dela proizvodno-prerađivačkih kapaciteta, javni sektor i dalje ima veoma mali udeo u bruto domaćem proizvodu, ali veliki udeo u stepenu zaposlenosti na lokalnom nivou. To su podsektori koji ili su povezani sa opštinom ili sa republičkim organima kao što su zdravstvo, obrazovanje, policija, socijalna služba.

Poljoprivredno zemljište, obradivo i neobradivo, obuhvata oko 90% teritorije opštine, ili oko 29.000 ha. Preovlađuju zemljišta nižih klasa. Državnog zemljišta ima oko 12.000 ha. Od toga je 8.000 ha obradivo, a ostatak čine livade, pašnjaci, trstici, putevi i kanali. U opštini ima 2.985 poljoprivrednih gazdinstava, sa prosečnom veličinom poseda od

2,5 ha. Zbog usitnjenosti, nepovoljne starosne i obrazovne strukture, slabe i zastarele mehanizacije i nedostatka skladišnih kapaciteta, individualni poljoprivredni proizvođači sve teže opstaju. U 693 domaćinstva gaji se nešto manje od 22.000 svinja svih uzrasnih kategorija. Ovo je desetrostruko manji broj od onog koji je uzgajan pre tri decenije. Ukupno ima 4.315 grla goveda, od čega nešto ispod 2.000 čine krave muzare. Na teritoriji opštine ima oko 5.000 ovaca uglavnom autohtone rase „Čokanska cigaja“. U opštini postoji tradicija gajenja vinove loze, duvana, belog luka, arpadžika, lekovitog bilja i cveća. Ove kulture se danas gaje na mnogo manjim površinama nego nekada. „Duvanska industrija Čoka“ organizuje proizvodnju i otkup duvana. Proizvodnjom vina bavi se „Vinarija Čoka“ na 150 ha, ali ne otkupljuje grožđe od individualnih proizvođača. Organizovanjem proizvodnje i otkupa lekovitog bilja bavi se nekoliko privatnih preduzeća (Menta Padej, Macval, Florena). Potencijalni resursi opštine u oblasti turizma su reka Tisa, rezervat velike Droplje, dvorac porodice Lederer sa starim parkom, vinski podrum iz 1903. godine, lovišta i široke mogućnosti za sportski ribolov, kao i rekreativni i sportski kapaciteti na vodi.

Teritoriju opštine, u dužini od 24 km, preseca državni put prvog reda M24 koji povezuje Sentu i Kikindu (Kovin i Suboticu), kao i dva državna puta drugog reda R112 Đala – Novi Kneževac – Čoka – Valkanj – Crna Bara – Kikinda. Ovi putevi su uglavnom u lošem stanju, sa vrlo malim ulaganjima u održavanje u poslednjih 20 godina. Ovo se posebno odnosi na put R123. U izgradnji se nalaze pristupni putevi mostu između Ade i Padeja, kao i put Novi Kneževac – Crna bara („Carski drum“). Železnička pruga Novo Miloševo – Čoka – Senta – Subotica spada u grupu glavnih pruga u AP Vojvodini i na njoj se obavlja saobraćaj.

Distribuciju vode vrši JKP „Čoka“. Distributivni sistemi po naseljima su zasebni i nisu povezani u jedinstveni sistem. Kvalitet vode nije zadovoljavajući zbog prisustva teških metala i arsena. U naselju Čoka urađena je kompletna kanalizaciona mreža, ukupne dužine 20.700 metara. Trenutno ima 4 crpne stanice. Prečistača nema, ali je urađeno idejno rešenje i definisana njegova lokacija. Za Padej, Ostojićevo i Sanad urađeni su idejni projekti sistema za odvođenje i prečišćavanje otpadnih voda. Organizovanje sakupljanje i odnošenje smeća obavlja JKP „Čoka“, samo na području naseljenog mesta Čoka. U Padeju i Ostojićevu mesne zajednice organizuju iznošenje smeća po potrebi. Na teritoriji opštine nema registrovanih deponija za odlaganje smeća. Opština ima potpisan ugovor sa subotičkim regionalnom deponijom. Na području opštine nije organizovana služba za uklanjanje leševa životinjskog porekla, niti služba za hvatanje i zbrinjavanje pasa i mačaka lutilica.

Mapa vrednosti

Radna grupa PRIRODA	Radna grupa KULTURA
- Reka Tisa, plaža na Tisi - Kanali - Reka Zlatica - Ribnjaci Zlatice (Jazovo) - Pašnjaci (velika droplja, roda, Plava čaplja) i lekovito bilje - Lov i ribolov - Čist vazduh - Termalne vode - Menta i Makvel - Vinogradarstvo - Jezera „Jamurina“ - zaštićeno stanište barskih kornjača (u Čoki), „Vujić jama“ (Sanad) - Mrtva Tisa - Bare, močvare - Sokolarnik - Ostrvo kod Sanada	- Višenacionalnost i multikulturalnost - Stari park u Čoki - Dvorci, crkve i arheološka nalazišta - Škole i mladi - Društveni aktivizam (kulturno-umetnička, dobrovoljna vatrogasna društva, sportski klubovi) - Čarda kod padejske skele (muzej skelarstva)

Reka Tisa je plovna celom dužinom od 39 km, kojom prolazi pored teritorije opštine, od svog 105. do 144. kilometra. Nakon što je izgrađen most Ada – Padej, na Tisi trenutno ne funkcioniše skela u Padeju i skela „Batka“. Na reci se nalazi i drumsko-železnički most kod Sente i drumski most između Ade i Padeja, a u toku su završni radovi na prilaznim putevima mostu od strane opština Novi Bečej, Kikinda i Čoka. Jedna od prirodnih atrakcija na Tisi je pojava tiskog cveta – insekta, zaštićenog na osnovu Bernske konvencije.

Plaža na Tisi - deo leve obale Tise, kod Senćanskog mosta, 2003. godine je uređen, opremljen hidrantom za vodu, ugostiteljskim objektom, strujom, postavljeni su tuševi, nasut je pesak, uređeno igralište za odbojku, dečije igralište, šah tabla, delimično je uređen parking i asfaltiran je pristup dolmom.

Ostrvo na Tisi kod Sanada - ima dva dela, oba su pokrivena gustom šumom, osim gde je Tisa nanela pesak. Prirodna oaza velikog broja biljnih i životinskih vrsta, relativno blizu urbanom delu opštine Čoka, a opet dovoljno „zabačena“ da je ljudska ruka nije dotaknula. Idealno za uživanje u netaknutoj prirodi.

Kanali – u opštini Čoka postoji mreža dužine 40 kilometara, koja se koriste za odvodnjavanje. Kanali su puni ribe, pogodni za ribolovno-sportsko-rekreativne oblike turizma.

Reka Zlatica – leva pritoka Tise, teče na jugoistoku i jugu opštine u dužini od 23,5 km, od čega je 10,5 km prirodna granica prema opštini Kikinda. Nivo reke se reguliše u Rumuniji. Zlatica je nezagađena i napaja vodom ribnjake, a koristi se i za napoj stoke sela koje su u njenoj blizini (Padej i Jazovo).

Ribnjaci – Zlatica i Gornji Banat (Jazovo) i Avis (Padej). U ribnjacima se gaji šaran (99%). Relativna blizina puteva i državne granice, kao i osobenost prirodnih resursa (trščaci i zalivi), pruža mogućnost organizacije ribolovačkih manifestacija (ribolovački safari i gastronomska takmičenja u spremanju ribe). Veliki privredni potencijal opštine, s obzirom da zapošljavaju značajan broj stalno zaposlenih i sezonskih radnika.

Pašnjaci (Velika droplja) i prikupljanje lekovitog bilja – Površina zaštićenog zemljišta zbog prisustva velike droplje se povećala od 1997. godine sa 979 ha na 6774 ha po novom predlogu Zavoda za zaštitu prirode, ali se populacija od 1990. smanjuje. Velika droplja (Otis Tarda) je najveća ptica Evrope. Jedino njeno stanište u Srbiji nalazi se na severu Banata, u opštinama Kikinda i Čoka, u blizini naselja Mokrin, Sajan, Jazovo, Vrbica i Banatsko Arandelovo. Do pre jednog veka, velika droplja je u Srbiji naseljavala znatno šira prostranstva nego danas, ali zbog uništavanja staništa i lova, povukla se sa većine nekadašnjih staništa. Sada se brojnost procenjuje na oko 25 – 30 jedinki. U cilju očuvanja i zaštite ove vrste, 1997. godine proglašen je Specijalni rezervat prirode „Pašnjaci velike droplje“, čiji je upravljač Lovačko udruženje „Perjanica“ iz Mokrina. Kao IBA (Important Bird Area), ovo područje proglašeno je 2000. godine. Jedna od osnovnih privrednih aktivnosti u opštini Čoka je gajenje i sakupljanje lekovitog bilja.

Lov i ribolov – Ribolovnim područjem gazduju JP „Vode Vojvodine“ (Tisa, deo Mrtve Tise, Jamurine) i JP „Gornji Banat“ (Zlatica, bare i močvare, kanali). Na području opštine mogu se loviti od pernate divljači: divlja patka, divlja guska, fazan, jarebica, grlica i prepelica, od ostale divljači: zec, divlja svinja, srna i lisica. Značajno je istaći da svako naseljeno mesto opštine ima lovačko društvo i da se broj članova ne smanjuje iako broj stanovnika opada. Takođe, lovačka društva imaju svoje objekte, lovačke domove, u kojima se okupljaju ne samo lovci, pa su domovi značajni za društveni život zajednica.

Čist vazduh – iako se merenja kvaliteta vazduha ve vrše, na osnovu broja registrovanih vozila i industrijskih pogona, stanovnici opštine Čoka prepoznaju čist vazduh kao vrednost i mogućnost da tihu i mirnu okolinu koja obiluje šumarcima, lepim banatskim krajolikom, iskoriste kao turistički potencijal sa izgrađenim stazama zdravlja.

Termalne vode – Na osnovu geotermalnih istraživanja ustanovljeno je da termalnih voda ima u delu atara na ulasku u Čoku i prema Senti, sa leve strane magistralnog puta.

„Menta“ Padej i „Macvel“ Čoka – firme koje se bave uzgojem i otkupom lekovitog bilja. „Macvel“ se bavi uzgojem lekovitog bilja preradom, proizvodnjom distribucijom i izvozom čajeva. „Menta“ je trenutno u stečaju i pogon u Padeju koji se takođe bavio proizvodnjom i preradom lekovitog bilja je ugašen, a trenutno radi samo pogon u Čoki koji se bavi preradom lekovitog bila i proizvodnjom melema po Šaljićevoj recepturi. Melemi se dobro prodaju. Okolina Čoke pogoduje za proizvodnju lekovitog bilja i to je potencijal privrednog razvoja.

Vinogradarstvo – U okviru Vinarije Čoka vinariju je izgradio grof Lederer 1903. godine. U podrumu postoji bure čiji je kapacitet 67.000 litara vina. Ovo je ujedno i turistička atrakcija, jer je po pričama u tom buretu raspusni grof Lederer zakazivao partije karata sa sve tamburaškim orkestrom. Ovo bure se još uvek može videti i u njega ući. Podrum se trenutno renovira, prva faza je završena i dostupna posetiocima. Pored Vinarije, uz Tisu između Sanada i Čoke i pored Stare Tise, u istom delu nalaze se niz malih proizvođača vina i vinogradara koji ne koriste svoje potencijale. Poznata vina ovog vinogorja su šardone, rizling, muskat hamburg kojeg služe kao osnovnu bazu za izradu čuvenih brendiranih vina Ždrepečeva krv i De luna Sangrija. Novi zasadi posađeni 2004.

Jezeru Jamurine i Vujić jama – jezera su nastala popunjavanjem kopova zemlje koja je služila za izgradnju kuća (nabijače) ili za izradu cigala. U jednoj od takvih uvala, pre svega zahvaljujući prirodnoj izbi stalnotekuće vode koja se nalazi u blizini, nastalo je jezero Jamurina. Ono se nalazi na kraju mesta Čoka na samo pet minuta pešice od centra. Zahvaljujući pre svega zalaganju aktivista Ekološkog udruženja Čoka, razumevanju Mesne zajednice Čoka i Pokrajinskog sekretarijata za zaštitu životne sredine i održivi razvoj AP Vojvodine, jezero je 2008. izmuljeno, očišćeno i pretvoreno u prirodno stanište barskih kornjača koje su zaštićena vrsta. Obale jezera su pošumljene i uređene kao šetalište. Postoje klupe, dečje igralište, kante ze smeće i staza zdravlja. Vujić jama se nalazi izvan naseljenog mesta Čoka prema Sanadu i ima iste kapacitete kao i Jamurine. Trenutno se radi na traženju donatora da se i to jezero pretvori u prirodno stanište za barske kornjače.

Mrtva Tisa proteže se na potezu Čoka – Sanad. U trojnom je korisništvu, i to JP “Voda Vojvodine“, Vinarije Čoka i MZ Sanad. Delom je pod vodenim površinama, a deo je prirodno zatravljen ili pošumljen. Ovi delovi uz Staru Tisu su bogati divljači, ali i drugim vrstama životinja i biljaka. Idelana netaknuta prirodna staništa, kao potencijal za posmatranje ptica, ribolov i foto-safari.

Bare i močvare – Poznate močvare su Budžak, Gornji rit, Kućerina, Talađ, Slana, Mrkovik (Markučeva), Krakata, Vilovska i Bela. Nastale su izlivanjem Tise i Zlatice. Bare i močvare su bogate florom i faunom, očuvana prirodna staništa bez većeg uticaja čoveka, idealni za razvoj turizma u prirodnim staništima.

Sokolarnik – Na mestu napuštenog motela na periferiji Čoke, pored mosta na Tisi, 2007. godine je podignuta farma za uzgoj i dresuru sokolova i orlova. Farma se prostire na 6 hektara, ima centralnu zgradu, ispred koje se nalazi volijera, gde se mladi sokolovi treniraju, a koristi se i za prezentaciju. U sklopu farme je i uzgajivačnica prepelica i golubova za ishranu ptica predatora, a trenutno se gradi i uzgajivačnica za lovačke pse. Farma ima i objekat starog motela, sa smeštajem za oko 20 osoba, koji koriste uglavnom strani lovci. Takođe, sagrađen je objekat na oko 2000 kvadratnih metara, sa inkubatorom, laboratorijom i 120 boksova za mlade sokolove.

Višenacionalnost i multikulturalnost je vrednost sama po sebi, jer se u praksi pokazalo da je višenacionalnost samo bogatstvo, a nikako prepreka. Opština Čoka je multietnička zajednica, a prema poslednjem zvaničnom popisu (2002) broji 13.832 stanovnika. Od toga je najviše Mađara – 7.133 (51,56%), Srba 5.205 (37,63%), Roma 337 (2,43%), Jugoslovena 228 (1,64%), Slovaka 201 (1,45%). Poljaci koji su živeli uglavnom u selu Ostojićevo, iz političkih razloga su se izjašnjavali kao Slovaci. Naseljena mesta sa mađarskim većinskim stanovništvom su Banatski Monoštor, Vrbica, Jazovo, Padej i Čoka. Sva naseljena mesta imaju bar po jednu katoličku i jednu pravoslavnu crkvu, a Ostojićevo ima i evangelističku i adventističku crkvu. Katolička crkva u Čoki ima i malu spomen zbirku o istoriji Čoke.

Stari park – Odlukom SO Čoka o zaštiti SP “Stari park u Čoki”, broj: 061-2/2003-XXII („Sl. List opštine Čoka“, br. 7/03) prepoznat kao prirodna vrednost. Očuvan arhitektonsko-vrtni ambijent u centru naselja i velika vrednost. U centru parka je zgrada nekadašnjeg dvorca Marcibanji, kojom trenutno gazduje poljoprivredno dobro “Čoka” od 1950. godine i u njemu je smeštena uprava ove firme. Zbog lošeg poslovanja, firma je deo grade ustupila na korištenje DTD-u. Park ima dečje igralište i trim stazu.

Dvorci – pored pomenutog dvorca Marcibanji (kasnije Lederer), čija gradnja otpočeta 1781. godine, ali je završena tek 1870. godine, postoji i dvorac Hulhof u Padeju kojeg je otkupila firma iz Hrvatske Gradur GS, koja ga je rekonstruisala, uredila i zasadila vinograde na imanju, te sada predstavlja potencijal za razvoj vinskog turizma.

Arheološko nalazište Kremenjak, se nalazi na starom ulazu u Čoku iz pravca Sente pokraj puta za Kikindu. Iskopavanja je vršio muzej iz Segedina početkom 20. veka, pod nadzorom čuvenog mađarskog arheologa Ferenc Mora. Dobra lokacija i potencijal za razvoj kulturnog turizma.

Škole, mladi i društveni aktivizam – prepoznati su kao vrednost kroz društveni aktivizam, delovanje brojnih kulturno umetničkih i sportskih društava, kao i nevladinih organizacija. Najpoznatiji KUD-ovi su “Mora Ferenc” i KUD “Sveti Sava” iz Čoke. Svako naseljeno mesto ima svoje udruženje žena, a najpoznatije je “DIVA” iz Čoke. Od NVO treba pomenuti Kulturno-istorijsko udruženje “Čokanski dobošari”, Omladinsko udruženje “Aktiv”, Ekološko druženje “Čoka”, dok su najuspešniji sportski kolektivi stonoteniski i košarkaški klub iz Čoke, fudbaleri iz Ostojićeva i rukometaši iz Čoke. U opštini ima jedna predškolska ustanova, četiri osnovne škole (u Padeju, Ostojićevu, Sanadu i Čoki, sa ograncima u Crnoj Bari i Vrbici) i jednu srednju školu.

Čarda kod padejske skele – je potencijalni muzej skelarstva na otvorenom. Čarda je na odličnoj lokaciji, ima kapacitet za smeštaj oko 20 gostiju, u vlasništvu je Vinarije i trenutno ne radi. Skela je otvaranjem mosta 2010. godine prestala da saobraća između Padeja i Ade, ali je funkcionalna i može se koristiti u turističke svrhe. U blizini su odlični prirodni tereni, lepo kupalište, vikend naselje kao i reka Zlatica, koja u tom delu ima pravolinijski tok što pogoduje razvoju nautičko-sportskog turizma (kajak, kanu).

ANALIZA DOKUMENATA

Pri izradi strateškog dokumenta, potrebno je posmatrati širi strateški kontekst, odnosno povezati ovaj sa postojećim strateškim dokumentima. Opština Čoka je izradila Lokalnu strategiju održivog razvoja za period 2010 – 2020, koja je usvojena maja 2010. godine i Strategiju socijalne zaštite, koja je usvojena marta 2007. godine. Lokalnim akcionim planom za mlade opštine Čoka definisane su aktivnosti koje će doprineti unapređenju odnosa mladih prema zaštiti životne sredine. Lista identifikovanih dokumenata (zakoni, uredbе, lokalne odluke) je bila predmet razmatranja radnih grupa i urađena je procena u kojoj meri se dokumenat i primenjuje.

Odluka o uređenju, održavanju i zaštiti komunalnih objekata na teritoriji opštine Čoka. – Primenjuje se

TRENDOVI

Reka Tisa – stagnacija

Brana kod Novog Bečejja podignuta je 1977. godine, a 1980. godine prestale su sa radom pumpe vodu iz plavnih područja i kanala u Tisu. Na Tisi rade tri prečistača otpadnih voda, dva u Senti (gradska kanalizacija i industrija), jedan u Kanjiži za gradsku kanalizaciju, a jedan u Adi je u izgradnji. Kontrola kvaliteta vode vrši se jednom mesečno. Vikend naselje kod padejske skele podignuto je 2008. godine. Više od 100 godina ovo prevozno sredstvo povezivalo je Bačku i Banat, a februara 2011. godine, prestaje sa radom, izvučena je na suvo i konzervirana.

Plaža na Tisi – stagnacija

Iako je 2003. godine, deo leve obale reke Tise kod Senčanskog mosta uređen, opremljen je hidrantom za vodu, ugostiteljskim objektom, strujom, postavljeni su tuševi, nasut je pesak, uređeno igralište za odbojku, dečije igralište, šah tabla, delimično je uređen parking i asfaltiran je pristup dolmom, dalja ulaganja nisu realizovana i mogućnosti tog prostora nisu do kraja iskorišćene.

Ostrvo na Tisi kod Sanada – opadanje

Potpuno neiskorišćena vrednost koja je prepuštena prirodnim procesima i svim negativnim uticajima čoveka. Reka Tisa sa leve strane manjeg dela ostrva, svojim dugogodišnjim nanosima peska je izgradilo prirodni "most", pa je moguće pregaziti reku pešice i preći sa jednog na drugo ostrvo. Tisa je plovna samo sa desne strane.

Kanali – opadanje

Organizaciono svi kanali opštine Čoka pripadaju sistemu "Gornji Banat" i koriste se za odvodnjavanje. U poslednjih 20 godina otpadna voda iz Čoke se ispušta u kanale bez obrade. Kanali se ne održavaju, pa je sezone 2010/11. došlo do plavljenja poljoprivrednih parcela i naselja uz Tisu. Primetna seča malobrojnih preostalih stabala uz kanale.

Reka Zlatica – stagnacija

Nivo reke se reguliše u Rumuniji. Tok Zlatice je narušen, jer je reka u donjem toku plića nego što je uobičajeno i samim tim je narušen i biljni i životinjski svet. Vodu Zlatice koriste svi ribnjaci opštine Čoka, zbog čega je došlo je do pregrađivanja, što ukazuje da je hemijsko-biološka vrednost vode na visokom nivou.

Ribnjaci – porast

Uzgoj ribe u Jazovačkom ribnjaku je u porastu. Do 2005. godine proizvodilo se 550 tona godišnje, a sada oko 800 tona. U poslednjih 5 godina površine pod ribnjacima su u znatnom povećanju. Ribnjak u Padeju je drugi po veličini. Ribnjaci Gornji Banat i Zlatica kod Jazova imaju ukupnu površine 621 ha, nastali veštačkim pregrađivanjem reke Zlatice. Godišnji ulov ribe je 50 vagona. Samostalno uzgajaju jednogodišnju i dvogodišnju šaransku mlad.

Pašnjaci Velike droplje i prikupljanje lekovitog bilja – stagnacija

Zemljište pod pašnjacima nije zanimljivo za ratarsku proizvodnju. Površina zaštićenog zemljišta zbog prisustva velike droplje se povećala od 1997. godine sa 979 ha na 6774 ha po novom predlogu Zavoda za zaštitu prirode, ali se populacija velike droplje od 1990. smanjuje. Trenutno ima svega 29 polno zrelih jedinki. Pored droplji, zbog obilja jezera, močvara i bara, veliki broj ptica se gnezdi ili samo svraća tokom seobe. "Macval" d.o.o. koji se bavi preradom lekovitog i začinskog bilja, i "Menta" Padej d.o.o. bavi se doradom i sušenjem lekovitog bilja, kao i proizvodnjom farmaceutskih proizvoda.

Lov i ribolov – stagnacija

Broj ribolovaca i društava stagnira. U opštini Čoka ima 6 lovačkih društava sa oko 300 članova, 2 lovačka doma, 2 fazanerije i preko 200 hranilišta za divljač, a postoje i zimovnici. Lovnačko udruženje u Padeju je u usponu, jer broj članova raste, imaju svoju fazaneriju, poznati su po broju i kvalitetu zečeva i što čuvaju i uređuju svoja lovišta. Njihovo poznato lovište je Šujmoš.

Čist vazduh – stagnacija

Objektivno stanje se ne može tačno sagledati, jer se ne vrši monitoring ambijentalnog vazduha (Čoka nije predviđena Uredbom Vlade kao merno mesto). Vršiti se monitoring kod zagađivača po nalogu inspekcije. Broj zagađivača se smanjio, jer su se fabrike zatvorile. Budžetski prihod opštine Čoka od republičkih naknada za korišćenje motornih vozila je od 2009. u trendu smanjenje, što znači da je sve manje vlasnika koji registruju vozila.

Termalne vode – stagnacija

U opštini Čoka postoje termalni izvori koji nisu iskorišteni. Na osnovu geotermalnih istraživanja ustanovljeno je da termalnih voda ima u delu opštine prema Senti sa leve strane magistralnog puta. Vlasništvo su NIS-a.

“Menta” Padej – opadanje

Radi, ali je u stečaju i sa velikim problemima

“Macval” – porast

Kompanija “Macval” je najveći izvoznik lekovitog bilja na Balkanu. Proizvodi aromatično i lekovito bilje na oko 435 ha. Konstantno beleži porast proizvodnje. Godine 2010. je u zemlji prodato oko 80 t pitome nane i oko 30 t kamilice. Izvezeno je oko 240 t mente i oko 100 t kamilice. Ostale robe proizvedeno 120 t, od čega je 80% izvoz.

Vinogradarstvo – stagnacija

Imanje vinarije je privatizovano 2000. godine, a 2004. godine posađeni su novi zasadi. Proizvodnja grožđa je u opadanju. U cilju obezbeđivanja kontinuiteta sirovinske baze, Vinarija Čoka 2007. godine postaje vlasnik “Vinarije Ohrid” u Makedoniji. Od tada se vino donosi na doradu. Privatni manji posedi pod vinogradima su pod starom lozom i sa malim interesovanjem za obnovu i ozbiljnim bavljenjem vinogradarstvom. Ozbiljnog pristupa u proizvodnji vina i bavljenjem vinarstvom nema, iako postoje idealni preduslovi.

Jezera Jamurina i Vujić Jama – stagnacija

Postoji problem nedovoljno definisanog korisničko – upravljačkog odnosa. Korišćenje jezera Jamurina povereno je JP „Vode Vojvodine“, pa postoji neizvesnost oko nastavka rada Ekološkog udruženja, Mesne zajednice Čoka, Udruženja sportskih ribulovaca Čoke i Pokrajinskog sekretarijata za zaštitu životne sredine AP Vojvodine na izmuljavanju, uređenju i zaštiti staništa barskih kornjača.

Mrtva Tisa – opadanje

Idealno mesto za ribolov, ali usled nerešenih vlasničkih odnosa i odsustva pravog starateljstva, u ovoj mrtvaji ima puno krađe ribe, što utiče na poremećaj ribljeg fonda i mogućnost za korišćenje ove vrednosti. Postoji ostrvo koje je privatizovano i na njemu se nalazi voćnjak.

Bare i močvare – opadanje

Idealna mesta za ribolov, ali usled nerešenih vlasničkih odnosa i odsustva pravog starateljstva, u ovim barama ima puno krađe ribe, što utiče na opadanje ribljeg fonda i mogućnost za korišćenje ovih vrednosti. Takođe, usled izostanka održavanja, zamuljene su i zatrovane pesticidima.

Sokolarnik – porast

Od osnivanja 2007. godine u stalnom porastu po svim pokazateljima – veličina prostora, objekti i namena, broj sokolova, broj gostiju. Vrednost koju treba negovati i pronaći zajedništvo privatnog interesa vlasnika i opšteg, javnog interesa zajednice.

Višenacionalnost i multikulturalnost – stagnacija

Prema evidenciji i trendu na poslednjim popisima stanovništva, broj stanovnika u opštini se smanjuje, i to podjednako kod svih etničkih grupa proporcionalno. Razlozi za smanjenje nisu zasnovani na kriterijumu nacionalnosti nego su uzrokovani društveno-ekonomskim faktorima. Višenacionalnost i multikulturalnost čine veliko bogatstvo opštine, međunacionalni odnosi su ostali nenarušeni.

Stari park u Čoki – stagnacija

Zaštita parka ustanovljena je opštinskom odlukom iz 1973. godine i tada je Park dobio status Spomenika pejzažne arhitekture. Nakon revizije zaštite koju je 2003. godine uradio Zavod za zaštitu prirode, dobija status značajnog prirodnog dobra. Danas je broj stabala u opadanju zbog starosti, prirodnih procesa i odsustva sprovođenja programa aktivne zaštite od strane upravljača IP “Direkcije za izgradnju opštine Čoka”. Staro drveće obolelo i suši se, parku nedostaju cvetne aleje, nedostatak sadržaja i stručnog nadzora, mobilijar se uništava, nedovršena trim staza, park se ne koristi za šetnju, razonodu i rekreaciju

Dvorci, crkve i arheološka nalazišta – stagnacija

Rimokatolička crkva u Čoki renovirana je u potpunosti, u Padeju se trenutno renovira, u Ostojićevu je renoviranje u završnoj fazi, dok u Sanadu i Jazovu radova nema (u Jazovu su poslednji put radovi bili 1960-tih). Pravoslavna crkva u Čoki se renovira, dok se u Ostojićevu i Padeju ne izvode radovi. Na adventističkoj i evangelističkoj crkvi se ne vrše radovi. Dvorac Marcibanji u Čoki iz 1782. godine nema rešen imovinsko-pravni status zbog čega propada. Dvorac Šufhof je renoviran 2007. godine, a Kremenjak je u lošem stanju, potpuno zapušten.

Škole i mladi – opadanje

Pri upisu broja dece u predškolsku ustanovu “Radost”, evidentiran je manji broj dece i to 2000. godine upisano je 451 dete, a 2010. svega 313 dece. Broj đaka u osnovnim školama je u opadanju. U školskoj 2008/09, upisano je 998 đaka, a u 2010/11. upisano je 973. Nastava se u svim ustanovama odvija na dva jezika, srpskom i mađarskom.

Društveni aktivizam – stagnacija

Broj kulturnih manifestacija je u stagnaciji. Nedovoljan stepen inovativnosti i istrajnosti, kalendar kulturno-zabavnih dešavanja ne postoji, nedovoljna promocija manifestacija, stepen zainteresovanosti stanovništva za kulturne manifestacije nije na zadovoljavajućem nivou, nestabilni izvori finansiranja, loša koordinacija između institucija i nedostatak prostora za rad imaju negativan uticaj na kvalitet rada udruženja. Petogodišnja manifestacija „Čokanski dobošari“ je uspešna. Pozitivan trend je povećan broj novih sportskih klubova, ali je broj mladih sportista smanjen. Nedostatak sadržaja za rekreativno i školsko bavljenje sportom, naročito za žene i u zimskom periodu. Usled gašenja kadetskih timova u selima, deci i mladima je ograničena dostupnost sportskim aktivnostima, jer se većina klubova se nalazi u Čoki. Nedostatak finansijskih sredstava za izgradnju novih i adaptaciju postojećih objekata. Nedovoljno iskorišćena sportska tradicija, pogotovo čuvene škole ženskog stonog tenisa, karatea i drugih sportova.

Čarda kod Padejske skele – opadanje

Od 2010. godine skela više nije u funkciji zbog stavljanja u promet mosta na Tisi između Ade i Padeja.

UTICAJ TRENDOVA

Reka Tisa, plaža na Tisi, ostrvo na Tisi kod Sanada

Izgradnja brane i novog nasipa

Socijalni aspekt: pozitivan – značajno je povećana bezbednost od poplava, ali su regulacioni radovi doveli do narušavanja biološke ravnoteže što je negativan aspekt.

Ekonomski aspekt: pozitivan – onemogućeno izlivanje reke i nastanak šteta kao posledica poplava

Kamp naselje na obali kod Padeja

Socijalni aspekt: pozitivan – pruža mogućnost dostupnog mesta za odmor meštanima i razvija eko-turističke kapacitete. Negativan – radovi i nekontrolisano prisustvo čoveka u šumi i na obali mogu narušiti prirodu.

Ekonomski aspekt: pozitivan – razvija se eko-turistička ponuda, mogućnost ekonomskog efekta i razvoj opštine.

Izgrađena plaža na obali, nedovoljna uredenost obale

Socijalni aspekt: pozitivan – prostor za sport i rekreaciju na obali. Negativan – manje prostora za realizaciju manifestacija sportsko-zabavnog karaktera.

Ekonomski aspekt: pozitivan – koristi se za sport i rekreaciju, mada ne dovoljno. Negativan – privlačan i ekološki očuvan kraj sa rekam, nedovoljno je iskorišten u ekonomske svrhe.

Kontrola kvaliteta vode vrši se jednom mesečno

Socijalni aspekt: pozitivan – veća bezbednost i kontrola zdravlja stanovnika

Ekonomski aspekt: pozitivan – povoljni uslovi za razvoj ribolova.

Kanali

Regulacija i navodnjavanje

Socijalni aspekt: pozitivan – uspostavljena kanalske mreža pruža mogućnosti navodnjavanja i odvodnjavanja.

Negativan – nakon prestanka sa radom glavne regulacione pumpe, 1980. godine, kanali gube svoju osnovnu funkciju (regulacija vodotokova). Takođe negativni i sa aspekta bezbednosti i materijalne sigurnosti stanovnika.

Ekonomski aspekt: Negativan – usled obilnih atmosferskih padavina dolazi do izlivanja vode iz kanala.

Reka Zlatica

Nizak vodostaj reke Zlatice

Socijalni aspekt: pozitivan – pruža mogućnosti rekreacije.

Ekonomski aspekt: pozitivan – iskorištena za razvoj tri velika ribnjaka, a postoji i mogućnost za organizaciju sportsko rekreativnih aktivnosti na vodi i napajanja stoke. Negativan – smanjen riblji fond.

Ribnjaci

Povećanje kapaciteta za uzgoj ribe

Socijalni aspekt: pozitivan – više ekonomskih mogućnosti vodi do povećanja kvaliteta društvenog života

Ekonomski aspekt: pozitivni – zapošljava oko 60 radnika i učestvuje u obezbeđenju ekonomskog boljitka zajednice. Negativni – učestale krađe umanjuju ulov ribe

Pašnjaci i prikupljanje lekovitog bilja

Povećanje površine zaštićenih područja i povećanje proizvodnje lekovitog bilja

Socijalni aspekt: pozitivan – prilika za edukaciju stanovništva, a naročito mladih o značaju biodiverziteta i izgradnju pozitivnih stavova o značaju zaštite prirode, veći kvalitet sredine vodi do većeg kvaliteta života.

Ekonomski aspekt: pozitivan – iako zaštita podrazumeva ograničenje korišćenja prostora i određene uslove eksploatacije, zaštićena priroda je veći i važniji resurs, koji može doneti više ekonomske koristi od eksploatacije, kroz razvoj eko-turizma i „usluge biodiverziteta“ (zaštita od poplava i požara, vetra i suše, genetski resurs)

Lov i ribolov

Broj lovaca i društava stagnira

Socijalni aspekt: pozitivan – postoji dobra lovna i ribolovna struktura, sa velikom lovnom površinom bogatom divljači i ribom. Negativan – nedovoljno iskorišćena vrednost i veliki procenat lovokrađe i ribokrađe.

Ekonomski aspekt: Pozitivan - može značajno uticati na porast turističkog potencijala opštine

Čist vazduh

Smanjenje broja zagađivača

Socijalni aspekt: pozitivan – veći kvalitet života i pozitivan uticaj na zdravlje. Negativni – ne vrši se monitoring vazduha, ne postoje jasni indikatori niti mogućnost praćenja ove vrednosti

Ekonomski aspekt: negativan – održavanje ove vrednosti nije nasdtalo kao rezultat uspešne politike smanjenja zagađenja, već kao jedna od neplaniranih posledica ekonomske krize i smanjenja privrednih aktivnosti, neiskorištenost ove vrednosti utiče na nedovoljnu razvijenost razvoja eko-turizma

Termalne vode

Potpuno neiskorišćena vrednost

Socijalni aspekt: negativan – smanjenje ekonomskih mogućnosti dovodi do smanjenja kvaliteta života.

Ekonomski aspekt: negativan – propuštaju se dobre šanse za ekonomski razvoj (toplane, banja, plastenici, sportsko-rekreativni turizam)

„Menta“ i „Macval“

Povećanje proizvodnje i korišćenja lekovitog bilja

Socijalni aspekt: pozitivan – postoji ustanovljena infrastruktura i odnos između proizvođača i prerađivača, kod „Macvala“ porast proizvodnje i prerade bilja i povećanje broja zaposlenih. Negativni – smanjenje broja radnih mesta i ekonomskih mogućnosti kod „Mente“.

Ekonomski aspekt: Negativni – stečaj „Mente“ je doveo do gubitka 50 radnih mesta, kao i da oko 50 proizvođača lekovitog bilja ostaje bez izvora zarade, što ostavlja posledice na ukupan ekonomski razvoj zajednice.

Vinoradarstvo

Proizvodnja grožđa u opadanju, a proizvodnja vina u porastu. Nema ozbiljnog pristupa u proizvodnji vina i bavljenja vinarstvom iako postoje idealni preduslovi.

Socijalni aspekt: negativan – nedovoljna iskorišćenost kapaciteta i ljudskih resursa

Ekonomski aspekt: Negativan – neiskorištena dobra tradicija. Nedovoljna zainteresovanost malih preduzetnika da uzgajaju vinovu lozu i proizvode vino. Osim dobrih uslova, nedostaje sve drugo za bavljenje vinskim turizmom.

Jezeru

Nerešeno vlasništvo

Socijalni aspekt: negativan – postoje prirodni uslovi za boravak u prirodi i razvoj rekreativnog i ekološkog turizma, ali trend potpuno onemogućava korišćenje ovih potencijala.

Ekonomski aspekt: negativan – neiskorištenost potencijala utiče na smanjenje mogućnosti ekonomskog razvoja.

Mrtva Tisa

Nerešeno vlasništvo

Socijalni aspekt: negativan – postoje prirodni uslovi za boravak u prirodi i razvoj rekreativnog i ekološkog turizma, ali trend potpuno onemogućava korišćenje ovih potencijala.

Ekonomski aspekt: negativan – neiskorištenost potencijala utiče na smanjenje mogućnosti ekonomskog razvoja.

Bare i močvare

Nerešeno vlasništvo

Socijalni aspekt: negativan – postoje prirodni uslovi za boravak u prirodi i razvoj rekreativnog i ekološkog turizma, ali trend potpuno onemogućava korišćenje ovih potencijala.

Ekonomski aspekt: negativan – neiskorištenost potencijala utiče na smanjenje mogućnosti ekonomskog razvoja.

Sokolarnik

Vrednost u porastu, ali nedovoljno iskorišćena za javni interes

Socijalni aspekt: pozitivan – postojanje vresnosti važno je sa aspekta edukacije i očuvanja biološke raznovrsnosti.

Negativni – nedovoljna iskorišćenost za edukaciju dece i gradnju pozitivnog stava prema zaštiti prirode.

Ekonomski aspekt: pozitivan – razvoj turističke ponude.

Multikulturalnost i višenacionalnost

Broj stanovnika se smanjuje, ali je nacionalna struktura ostala sačuvana u svim naseljenim mestima

Socijalni aspekt: pozitivan – višenacionalna zajednica pruža velike mogućnosti raznolikog društvenog života i lakše uspostavljanje regionalne saradnje.

Ekonomski aspekt: pozitivan – dobri međunacionalni i međuljudski odnosi je osnovni uslov za društveno-ekonomski razvoj zajednice.

Stari park u Čoki

Izostanak sprovođenja aktivne zaštite

Socijalni aspekt: negativan – trend dovodi do gubitka vrednosti zbog kojih je zaštita proglašena, smanjenje kvaliteta i funkcionalnosti ambijenta osiromašuje društveni značaj vrednosti, pa i društveni život.

Ekonomski aspekt: negativan – onemogućen veći rast ekonomskih potencijala opštine

Dvorci, crkve i arheološko nalazište

Rekonstrukcija crkava

Socijalni aspekt: pozitivan – očuvanje kulturno-istorijskog i verskog nasleđa, afirmacija multikonfesionalnosti, tolerancije i dobrih međuljudskih odnosa u zajednici.

Ekonomski aspekt: pozitivan – može značajno uticati na kvalitet života i ukupan razvoj u zajednici, a takođe povećeva mogućnosti za razvoj turističkog potencijala opštine.

Mladi i škole

Smanjenje broja mladih

Socijalni i ekonomski aspekt: negativan – smanjenje broja mladih dovodi u budućnosti do manje društvene baze koja treba da daje kvalitetne ljude za isti ili veći nivo potreba zajednice.

Društveni aktivizam

Porast broja udruženja i sportskih klubova, ali smanjena zainteresovanost za sport kod opšte populacije mladih, nezainteresovanost mladih za uključivanje u društvene tokove.

Društveni aspekt: negativan – svi faktori loše utiču na individualni i društveni razvoj omladinaca, na razvoj društvene odgovornosti, kreiranju i vođenju građanskih inicijativa.

Ekonomski aspekt: negativan – smanjenje razvoja i radnih sposobnosti omladine dovodi do smanjenja mogućnosti.

Čarda kod padejske skele

Nije u funkciji, neiskorišćena vrednost

Socijalni aspekt: negativan – skela je sada objekat lokalnog kulturnog i ekonomskog nasleđa.

Ekonomski aspekt: negativan – propušta se mogućnost za jedinstvenu turističku atrakciju.

STANDARDI I VIZIJA

Reka Tisa i plaža na Tisi:

Pretnja po vrednosti: Zagađenje Tise od izvora do Čoke, nepostojanje prečišćača, “divlje” plaže, nelegalni ribolov, neiskorišćeni turistički potencijali.

Minimalni standardi: Redovni monitoring kvaliteta vode, projektno-tehnička dokumentacija za prečišćač i kanalizaciju, projektna dokumentacija za uređenje plaže i izgradnja marine.

Ostrvo na Tisi kod Sanada:

Pretnja po vrednosti: Nerešeni vlasnički odnosi i starateljstvo, nedostatak monitoringa kvaliteta voda, loš prilaz, neiskorišćenost u sportsko-rekreativne i ribolovne svrhe, nepostoji izletnička (kamperska) infrastruktura.

Minimalni standardi: Rešavanje imovinsko-pravnih odnosa, redovan monitoring kvaliteta vode, uređena dokumentacija oko starateljstva kao i mera zaštite, održavanja i korišćenja.

Kanali :

Pretnja po vrednosti: Nedovoljno održavanje kanalske mreže, ispuštanje otpadnih voda, bacanje smeća u kanale, nedostatak šumskog pojasa uz kanale.

Minimalni standardi: Plan redovnog održavanja kanala, izgradnja prečišćača otpadnih voda, projekat za uređenje kanala za odvođenje atmosferske vode, program održavanja, izmuljavanja, čišćenja kanala.

Reka Zlatica:

Pretnja po vrednosti: Vodeni propusti u Rumuniji i u Čoki, zbog regulacije nivoa usporava se tok, kad je visok vodostaj izliva se voda, u redovnom toku vodostaj je prenizak i utiče na riblji fond.

Minimalni standardi: Urađena dokumentacija za uređenje plaže i izgradnju sportskih terena za vodene sportive, precizno definisana i postavljena mesta za sportske ribolovce, spajanje Tise kod Novog Kneževca sa Zlaticom kod Jazova u cilju podizanja nivoa vode u Zlatici i boljim uslovima za razvoj ribolova.

Ribnjaci:

Pretnja po vrednosti: Kriza i ekonomska neizvesnost, zagađenje vode u Zlatici.

Minimalni standardi: Redovni monitoring voda u ribnjacima, usaglašenost poslovne strategije i strategije održivog razvoja, spajanje Tise kod Novog Kneževca sa Zlaticom kod Jazova u cilju podizanja nivoa vode u Zlatici i boljim uslovimaza razvoj ribolova.

Pašnjaci i prikupljanje lekovitog bilja:

Pretnja po vrednosti: Ranije su se pašnjaci zaoravali, uznemiravanje ptica ispašom, neorganizovan otkup lekovitog bilja, nedovoljno pčelarenje, nekontrolisana upotreba pesticida, nedovoljno edukovani poljoprivrednici.

Minimalni standardi: Dosledno sprovođenje programa i mera iz uredbe o zaštiti, finansiranje programa zaštite, edukacija stanovništva o vrednostima rezervata, podsticaji za proizvođače i sakupljače lekovitog bilja i pčelare.

Lov i ribolov:

Pretnja po vrednosti: Veliki broj ribokradica i lovokradica.

Minimalni standard: Dosledno sprovođenje plana gazdovanja lovištem. Pojačana kontrola i uspostavljanje ribočuvarske službe.

Čist vazduh:

Pretnja po vrednosti: Nepostojanje objektivnih pokazatelja stanja (merjenja kvaliteta ambijentalnog vazduha), automobilski saobraćaj, teretni saobraćaj i poljoprivredna mehanizacija, paljenje divljih deponija i poljoprivrednih proizvoda (strništa, kukurozovine, lišća), industrijski zagađivači.

Minimalni standardi: Uspostavljanje monitoringa ambijentalnog vazduha i redovan monitoring industrijskih zagađivača, izmeštanje saobraćaja iz centra Čoke, izrada projektne dokumentacije i uređenje staza za šetnju, vožnju bicikala i jahanje van naseljenih mesta sa pratećom infrastrukturom (kante za smeće, klupe, vidikovci).

Termalne vode:

Pretnja po vrednosti: Lokacije termalnih voda su poznate, ali nedovoljno precizno, nedostatak tačnih podataka o kvalitetu vode, neiskorišćeni potencijali.

Minimalni standardi: Merodavni rezultati i stručno urađene studije, mapa termalnih bušotina, zainteresovati investitore za eksploataciju tj izgradnju banje.

„Menta“ Padej i „Macval“ Čoka

Pretnja po vrednosti: Stečajni postupak, ekonomska kriza, loše poslovanje, ezainteresovanost za razvoj otkupnih kapaciteta sakupljačkih produkata lekovitog bilja.

Minimalni standardi: Podsticajne mere, pronalaženje zajedničkog interesa vlasnika Makvala i zajednice.

Vinogradarstvo:

Pretnja po vrednosti: nedostatak grožđa za preradu, staro vinogorje, nedovoljno iskorišćena tradicija i brendovi, nedostatak zainteresovanosti za bavljenje vinogradarstvom, preradom i proizvodnjom vina.

Minimalni standardi: Podsticajne mere, edukacija o mogućnostima koje pruža vinogradarstvo i proizvodnja vina.

Jezero Jamurina i Vujić Jama

Pretnja po vrednosti: Nerešeno vlasništvo, nepostojanje monitoring kvaliteta vode, izletišta se ne održava.

Minimalni standardi: Rešavanje imovinsko pravnih odnosa, redovan monitoring kvaliteta voda, urađena dokumentacija oko starateljstva, kao i mera zaštite i održavanja.

Mrtva Tisa

Pretnja po vrednosti: Nerešeno vlasništvo i starateljstvo, nedostatak monitoringa kvaliteta voda i održavanja, loš prilaz i neiskorištenost u sportsko-rekreativne i ribolovne svrhe.

Minimalni standardi: Rešavanje imovinsko-pravnih odnosa, redovan monitoring kvaliteta voda, urađena dokumentacija oko starateljstva i mera zaštite, održavanja i korištenja.

Bare i močvare:

Pretnja po vrednosti: Nerešeno vlasništvo i starateljstvo, nedostatak monitoringa kvaliteta voda i održavanja

Minimalni standardi: Rešavanje imovinsko-pravnih odnosa, redovan monitoring kvaliteta voda, urađena dokumentacija oko starateljstva i mera zaštite, održavanja i korištenja.

Sokolarnik:

Pretnja po vrednosti: Neiskorišten potencijal za ostvarenje javnog interesa u edukativno-turističke svrhe.

Minimalni standardi: Obezbediti uslove za javno korištenje, promocija mogućnosti koje vrednosti pruža.

Multikulturalnost:

Pretnja po vrednosti: nedovoljan broj velikih zajedničkih programa za mlade, pa se mladi različitih nacionalnosti ne druže i ne znaju jezik, kulturu i običaje drugih nacija, nedostatak graničnog prelaza na delu rumunske granice prema Sent Nikulau Mare uskraćuje bolje kulturno i ekonomsko povezivanje.

Minimalni standardi: Zajednički programi i projekti, pokretanje kulturno-sportskih programa, izrada dokumentacije za izgradnju graničnog prelaza prema Rumuniji.

Stari park:

Pretnja po vrednosti: Nedostatak sprovođenja mera zaštite iz Studije o zaštiti, nedostatak stručnog održavanja pejzažne arhitekture, nedostatak održavanja sportskih i rekreacionih terena i trim staze.

Minimalni standardi: Dosledno sprovođenje Odluke o zaštiti i programa zaštite, projektna dokumentaciju za uređenje parka i dvorca Marcibanja koji se nalazi u paku.

Dvorci, crkve i arheološko nalazište:

Pretnje po vrednosti: Nerešeni pravno-imovinski odnosi za dvorac u Čoki. Dvorac u Padeju je privatizovan, uređen, ali zatvoren za javnost. Crkve su sve u dobrom stanju sa bogatim ikonostasima, ali opština nema definisanu turističku ponudu. Rimokatolička crkva u Čoki ima čak i mini muzej, ali zatvorenog tipa, slabo iskorišten.

Arheološko nalazište je na neuređenom zemljištu, ostale su samo iskopine, materijali su odneti u segedinski muzej.

Minimalni standardi: Rešiti pravno imovinske odnose za čokanski dvorac restaurirati kao dvorac Ledererovih i pretvoriti ga u objekat turističke ponude, kao javno dobro. Sa vlasnikom padejskog dvorca dogovoriti oblike saradnje za turističke posete, projekat revitalizacije arheološkog naselja i izrada replika kuća za potrebe turista, osmisлити zajedničku turističku ponudu na temu Senčanska bitka sa Turističkom organizacijom Sente.

Škole, mladi i društveni aktivizam:

Pretnje po vrednosti: Slaba motivisanost stručnog osoblja u školama za realizaciju vannastavnih aktivnosti, nedovoljan broj mogućnosti za dodatni aktivizam mladih i dece, pogotovo za realizaciju interkulturalnih programa, zbog loše ekonomske situacije mladi primorani da odlaze u veće gradove u potrazi za boljim životnim standardom, veliki procenat nezaposlenosti mladih. Nedostatak institucionalnih rešenja problema mladih.

Minimalni standardi: Projekti za dodatnu edukaciju nastavnog osoblja i vannastavne aktivnosti. Volonterski rad sa decom u van nastavnim programima. Uslovi za dolazak investitora i povećanje zaposlenosti, izrada, usvajanje i implementacija Lokalnog akcionog plana politike za mlade opštine Čoka, otvaranje Kancelarije za mlade.

Čarda kod padejske skele:

Pretnje po vrednost: nezainteresovanost vlasnika da se iskoriste potencijali ove vrednosti i razvije rekreativni, školski i ekološki turizam.

Minimalni standardi: pregovori sa vlasnikom, zajedničko konkurisanje kod donatora ili traganje za potencijalnim investitorima, ili neke druge podsticajne mere, kako bi se povećala iskorišćenost potencijala.

PROBLEMI

Reka Tisa, plaža na Tisi, ostrvo kod Sanada

Prepoznati problemi – Zagađenje reke usled nedostatka prečistača otpadnih voda, divlje plaže, nelegalni ribolov i neiskorišteni turistički potencijal.

Lokacija – Deo reke Tise koja protiče pored opštine Čoka.

Pogođeni akteri – Svi stanovnici opštine Čoka.

Odgovorni akteri – Lokalna samouprava, VDP „Gornji Banat“, Hidrometeorološki zavod, JVP „Vode Vojvodine“, Javno komunalno preduzeće, Mesne zajednice Čoka i Sanad, Ekološko udruženje Čoka

Hitnost – Problem koji zahteva hitno rešavanje.

Osnovni trendovi – Održavanje nasipa vrši se redovno, puštanje otpadnih voda u reku, kontrola kvaliteta vode vrši se jednom mesečno, ali bi u letnjim mesecima trebalo češće, nedovoljna uređenost obale za kupalište, postojanje prostora za bavljenje sportskim aktivnostima, nedovoljno iskorišćeni

Trenutne posledice – Privlačna i turistički neiskorištena reka Tisa sa obalom.

Kanali

Prepoznati problemi – Zapuštenost kanala za atmosferske vode i zagađenost otpadnim vodama iz domaćinstava.

Lokacija – Naselja u opštini Čoka.

Pogođeni akteri – Svi stanovnici opštine.

Odgovorni akteri – Lokalna samouprava, građani, VDP „Gornji Banat“, Javno komunalno preduzeće

Hitnost – Problem koji zahteva hitno rešavanje.

Osnovni trendovi – U poslednjih 20 godina otpadna voda iz Čoke se ispušta u kanale bez obrade, kanali se ne održavaju, pa je sezone 2010/11. došlo do plavljenja poljoprivrednih parcela i naselja uz Tisu, primetna seča malobrojnih preostalih stabala uz kanale.

Trenutne posledice – Usled obilnih atmosferskih padavina dolazi do izlivanja vode iz kanala na poljoprivredno zemljište i naselja, a izlivanje otpadnih voda ima direktan uticaj na zdravlje stanovnika. Zbog nefunkcionalnosti crpne pumpe ne radi sistem odvodnjavanja vode sa njiva, što šteti poljoprivrednoj proizvodnji.

Reka Zlatica

Prepoznati problemi – Nizak vodostaj usled pregrađivanja reke, smanjenje ribljeg fonda.

Lokacija – Padej, Jazovo i Vrbica.

Pogođeni akteri – Svi stanovnici naseljenih mesta uz tok reke.

Odgovorni akteri – Lokalna samouprava, MZ Jazovo, MZ Padej, MZ Vrbica, VPD „Gornji Banat“

Hitnost – Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti.

Osnovni trendovi – Nivo reke se reguliše u Rumuniji, tok Zlatice je narušen, jer je reka u donjem toku plića nego što je uobičajeno i samim tim je narušen i biljni i životinjski svet. Vodu Zlatice koriste svi ribnjaci opštine Čoka, zbog čega je došlo je do pregrađivanja, što ukazuje da je hemijsko-biološka vrednost vode na visokom nivou.

Trenutne posledice – Smanjen riblji fond i narušena biološka ravnoteža i nemogućnost bavljenja turizmom.

Ribnjaci

Prepoznati problemi Učestalost krađe ribe

Lokacija Padej, Jazovo.

Pogođeni akteri „Avis“, „Vode Vojvodine“, DTD „Gornji Banat“

Odgovorni akteri „Avis“, „Vode Vojvodine“, DTD „Gornji Banat“

Hitnost Neophodno je što pre započeti rešavanje ovog problema.

Osnovni trendovi – Uzgoj ribe u Jazovačkom ribnjaku je u porastu. Do 2005. godine proizvodilo se 550 tona godišnje, a sada oko 800 tona. U poslednjih 5 godina površine pod ribnjacima su u znatnom povećanju. Ribnjak u Padeju je drugi po veličini. Ribnjaci Gornji Banat i Zlatica kod Jazova imaju ukupnu površine 621 ha, nastali veštačkim pregrađivanjem reke Zlatice. Godišnji ulov ribe je 50 vagona. Samostalno uzgajaju jednogodišnju i dvogodišnju šaransku mlad.

Trenutne posledice Smanjenje prihoda.

Pašnjaci i prikupljanje lekovitog bilja

Prepoznati problemi – Paljenje stepe, nekontrolisano napasanje stoke u zaštićenoj zoni, preoravanje dela pašnjaka i promena namene prostora, nestručno rukovanje pesticidima i odlaganje ambalaže, nekontrolisano korišćenje mehanizacije, nedovoljno sprovođenje programa zaštite, nedovoljna edukacija stanovništva o vrednostima i značaju rezervata, nedovoljno korišćenje eko-turizma i mogućnosti koje pruža gajenje lekovitog bilja

Lokacija – Naselja u opštini Čoka

Pogođeni akteri – Svi stanovnici opštine

Odgovorni akteri – Lovačko društvo „Droplja“ iz Mokrina kojem je povereno na upravljanje zaštićene oblasti, Vlada RS, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, lokalna samouprava, opština Kikinda, „Menta“ Padej, „Macvel“ Čoka, lovačka udruženja, poljoprivredna gazdinstva

Hitnost – Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti

Osnovni trendovi – Zemljište pod pašnjacima nije zanimljivo za ratarsku proizvodnju. Površina zaštićenog zemljišta zbog prisustva velike droplje se povećala od 1997. godine sa 979 ha na 6774 ha po novom predlogu Zavoda za zaštitu prirode, ali se populacija velike droplje od 1990. smanjuje. Trenutno ima svega 29 polno zrelih jedinki. Pored droplji, zbog obilja jezera, močvara i bara, veliki broj ptica se gnezdi ili samo svraća tokom seobe. "Macval" d.o.o. koji se bavi preradom lekovitog i začinskog bilja, i "Menta" Padej d.o.o. bavi se doradom i sušenjem lekovitog bilja, kao i proizvodnjom farmaceutskih proizvoda.

Trenutne posledice – Smanjenje kvaliteta života usled narušavanja prirodne vrednosti koja se može iskoristiti za turizam i rekreaciju.

Lov i ribolov

Prepoznati problemi – Nizak stepen pošumljenosti i seča postojećih šuma, lovočuvarska služba ne radi kontinuirano, nekontrolisana upotreba pesticida i veštačkih đubriva, ribokrađa i lovokrađa, paljenje strnjišta, upotreba savremene mehanizacije dovodi do narušavanja i uništavanja staništa divljači, izgradnja veštačkih ribnjaka i smanjenje ribljeg fonda u kanalima utiče na narušavanje biološke ravnoteže, neiskorištenost potencijala lovnog i ribolovnog turizma

Lokacija – opština Čoka

Pogođeni akteri – Poljoprivredni proizvođači, Lovačka udruženja i udruženja sportskih ribolovaca

Odgovorni akteri – Ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Pokrajinski sekretarijat za poljoprivredu, lokalna samouprava, poljoprivrednici, JP „Vode Vojvodine“, DTD „Gornji Banat“, udruženja lovaca i ribolovaca

Hitnost – Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti

Osnovni trendovi – Broj ribolovaca i društava stagnira. U opštini Čoka ima 6 lovačkih društava sa oko 300 članova, 2 lovačka doma, 2 fazanerije i preko 200 hranilišta za divljač, a postoje i zimovnici. Lovačko udruženje u Padeju je u usponu, jer broj članova raste, imaju svoju fazaneriju, poznati su po broju i kvalitetu zečeva i što čuvaju i uređuju svoja lovišta. Njihovo poznato lovište je Šujmoš.

Trenutne posledice –Ugrožava se razvoj lovnog i ribolovnog turizma, slaba mogućnost društvenog razvoj

Čist vazduh

Prepoznati problemi – Nepostojanje monitoringa kvaliteta vazduha i programa mera za smanjenje zagađenja, paljenje strnjišta i trsika, nekontrolisana seča šuma, nepostojanje turističke infrastrukture u i van naselja Čoka, kao što su staze za šetnju, vožnju biciklima i jahanje, klupe, putokazi, vizitorski centar, nerazvijena svest i nedovoljna edukacija

Lokacija – Teritorija opštine Čoka

Pogođeni akteri – Svi stanovnici opštine

Odgovorni akteri – Ministarstvo životne sredine i prostornog planiranja, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, JVP „Vode Vojvodine“, JP „Vojvodinašume“, lokalna samouprava, stanovnici opštine, naročito poljoprivrednici

Hitnost – Nije najhitniji problem

Osnovni trendovi – Budžetski prihod opštine Čoka od republičkih naknada za korišćenje motornih vozila je od 2009. u trendu smanjenje, što znači da je sve manje vlasnika koji registruju vozila.

Trenutne posledice – Negativan uticaj na zdravlje i radnu sposobnost stanovništva

Termalne vode

Prepoznati problemi – Nedostatak neophodne dokumentacije i trenutno preskupa investicija

Lokacija – Teritorija naseljenog mesta Čoka

Pogođeni akteri – Svi stanovnici opštine

Odgovorni akteri – Ministarstvo energetike, Lokalna samouprava, NIS Gazprom,

Hitnost – Nije najhitniji problem

Osnovni trendovi – urađena osnovna istraživanja, ustanovljeno je da termalnih voda ima u delu opštine prema Senti sa leve strane magistralnog puta, vlasništvo su NIS-a, nije urađena studija izvodljivosti, ne postoji projektna dokumentacija.

Trenutne posledice – Znatno smanjenje mogućnosti za razvoj kroz banjski turizam, plastenike, tople leje, grejanje i druge našine korišćenja termalnih voda

Menta i Macvel

Prepoznati problemi – Stečajni postupak u Menti, proizvodnja svedena na minimum, nedostaje organizovan otkup lekovitog bilja od sakupljača i uzgajivača, zatvoren pogon u Padeju

Lokacija – opština Čoka

Pogođeni akteri – Svi stanovnici opštine

Odgovorni akteri – Rukovodstvo „Mente“, Ministarstvo ekonomije, Ministarstvo poljoprivrede

Hitnost – Neophodno je što pre započeti rešavanje ovog problema.

Osnovni trendovi – „Mente“ je trenutno u stečaju, pogon u Padeju ne radi (prerađivao lekovito bilje i proizvodio čajeve), a trenutno samo radi pogon u Čoki koji proizvodi meleme. Makvelov pogon za proizvodnju i osnovnu preradu lekovitog bilja kojeg izvozi na evropsko tržište odlično posluje ali ne sprovodi otkup od malih poljoprivrednih proizvođača.

Trenutne posledice – Nezaposlenost, neiskorišćena mogućnost za ekonomski razvoj

Vinogradarstvo

Prepoznati problemi – Nepovoljna ekonomska situacija, neiskorišćeni proizvodni kapaciteti, bogato istorijsko nasleđe i brendovi nedovoljno iskorišćeni, nedovoljno dobar marketing, nepostojanje vinskih karti, nepostojanje vinskog turizma kod malih proizvođača, nepostojanje jedinstvene turističke ponude opštine

Lokacija Teritorija naseljenog mesta Čoka

Pogođeni akteri Svi stanovnici opštine

Odgovorni akteri Rukovodstvo Vinarije Čoka, Lokalna samouprava

Hitnost Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti

Osnovni trendovi smanjena proizvodnja autohtonog vina

Trenutne Izostaje odlična mogućnost za promociju opštine, vinsku turističku manifestaciju i smanjene mogućnosti ekonomskog razvoja

Jezeru Jamurina i Vujić jama

Prepoznati problemi – Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura, neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe, nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti (osim jezera Jamurine)

Lokacija – Teritorija naseljenih mesta Čoka i Sanad

Pogođeni akteri – Svi stanovnici pomenutih mesta

Odgovorni akteri – Ekološko udruženje Čoka, Lokalna samouprava, MZ Čoka i MZ Sanad, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, JP „Vode Vojvodine“

Hitnost – Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti

Osnovni trendovi – Postoji problem nedovoljno definisanog korisničko – upravljačkog odnosa. Korišćenje jezera Jamurina povereno je JP „Vode Vojvodine“, pa postoji neizvesnost oko nastavka rada Ekološkog udruženja, Mesne zajednice Čoka, Udruženja sportskih ribulovaca Čoke i Pokrajinskog sekretarijata za zaštitu životne sredine AP Vojvodine na izmuljavanju, uređenju i zaštiti staništa barskih kornjača.

Trenutne posledice – Nerazvijeni turistički potencijali, sa nedefinisanim starateljstvom mogu doprineti zapuštanju jezera i ugrožavanju prirodnih staništa

Mrtva Tisa

Prepoznati problemi – Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura, neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe,

nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti

Lokacija – Teritorija naseljenih mesta Čoka, Padej i Sanad

Pogođeni akteri – Svi stanovnici pomenutih mesta

Odgovorni akteri – Ekološko udruženje Čoka, Udruženje sportskih ribolovaca Čoka, Lokalna samouprava, MZ Čoka, MZ Padej i MZ Sanad, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, JP „Vode Vojvodine“

Hitnost – Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti

Osnovni trendovi – Usled ne rešenih imovinsko pravnih odnosa nastaje problem ko upravlja i brine ovim dobrima

Trenutne posledice – Nerazvijeni turistički potencijali, sa nedefinisanim starateljstvom mogu dovesti do ugrožavanja i gubitka ovih vrednosti

Bare i močvare

Prepoznati problemi – Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura, neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe, nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti

Lokacija – Teritorija opštine Čoka

Pogođeni akteri – Svi stanovnici pomenutih mesta

Odgovorni akteri – Ekološko udruženje Čoka, Lokalna samouprava, MZ Čoka, MZ Padej, MZ Jazovo, MZ Crna Bara i MZ Sanad, Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, JP „Vode Vojvodine“

Hitnost – Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti

Osnovni trendovi – Idealna mesta za ribolov, ali usled nerešenih vlasničkih odnosa i odsustva pravog starateljstva, u ovim barama ima puno krađe ribe, što utiče na opadanje ribljeg fonda i mogućnost za korišćenje ovih vrednosti. Takođe, usled izostanka održavanja, zamuljene su i zatrovane pesticidima.

Trenutne posledice – Ne razvijeni turistički potencijali, sa ne definisanim starateljstvom mogu doprineti zapuštanjem ovih bara i močvara i ugrožavanje ovih prirodnih staništa

Sokolarnik

Prepoznati problemi – Nedostatak programa edukacije dece i odraslih o sokolarstvu, neiskorišteni turistički potencijali, nepostojanje plana da se pronađe zajednički interes privatnog i javnog sektora

Lokacija – Teritorija naseljenog mesta Čoka

Pogođeni akteri – Građani opštine Čoka i posetioci

Odgovorni akteri – Lokalna samouprava, Školska uprava Zrenjanin, Pokrajinski sekretarijat za obrazovanje, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine

Hitnost – Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti

Osnovni trendovi – Od osnivanja 2007. godine u stalnom porastu po svim pokazateljima – veličina prostora, objekti i namena, broj sokolova, broj gostiju. Vrednost koju treba negovati i pronaći zajedništvo privatnog interesa vlasnika i opšteg, javnog interesa zajednice.

Trenutne posledice – Slabija turistička ponuda i umanjene mogućnosti razvoja

Multikulturalnost

Prepoznati problemi – Nedovoljan interkulturalni dijalog, nedostatak zajedničkih projekata, slaba poslovna komunikacija, nedostatak međunarodne ekonomske razmene i razvoja, nedovoljna zainteresovanost za poznavanje tradicije i običaja drugih nacija, nedovoljno poznavanje jezika sredine. Nedostatak graničnog prelaza prema Rumuniji.

Lokacija Teritorija opštine Čoka

Pogođeni akteri Svi stanovnici opštine Čoka

Odgovorni akteri – Lokalna samouprava, Kulturno obrazovni centar, sve škole u oštini, KUD-ovi, NVO

Hitnost Problem koji zahteva hitno rešavanje.

Osnovni trendovi – Broj stanovnika se smanjuje, ali nacionalna struktura se ne menja, očuvanje nacionalne strukture i tradicije, dobri međuljudski odnosi predstavljaju stečenu vrednost koju je neophodno sačuvati i dalje razvijati, poslednjih godina postoji pozitivan trend uspostavljanja i negovanja dobre međunarodne saradnje i realizacije projekata sa opštinama u Mađarskoj, Rumuniji i Poljskoj.

Trenutne posledice – Nedovoljno iskorišćena vrednost i veliko ljudsko i kulturno bogatstvo.

Stari park

Prepoznati problem – Programi zaštite se ne sprovode i ne finansiraju, što je osnovni problem iz kojeg proističu svi drugi problemi i trendovi.

Lokacija Teritorija naseljenog mesta Čoka

Pogođeni akteri Svi stanovnici mesta Čoka

Odgovorni akteri Lokalna samouprava, Direkcija za izgradnju opštine Čoka, Ekološko udruženje Čoka

Hitnost Nije najhitniji problem, ali ga je neophodno rešiti

Osnovni trendovi – Zaštita parka ustanovljena je opštinskom odlukom iz 1973. godine i tada je Park dobio status Spomenika pejzažne arhitekture. Nakon revizije zaštite koju je 2003. godine uradio Zavod za zaštitu prirode, dobija status značajnog prirodnog dobra. Danas je broj stabala u opadanju zbog starosti, prirodnih procesa i odsustva sprovođenja programa aktivne zaštite od strane upravljača IP “Direkcije za izgradnju opštine Čoka”. Staro drveće obolelo i suši se, parku nedostaju cvetne aleje, nedostatak sadržaja i stručnog nadzora, mobilijar se uništava, nedovršena trim staza, park se ne koristi za šetnju, rasonodu i rekreaciju

Trenutne posledice – Nedovoljno mogućnosti za zadovoljenje potreba, smanjenje kvaliteta života

Dvorci, crkve i arheološko nalazište

Prepoznati problemi – Nedovoljno prepoznavanje vrednosti kulturnih dobara i neiskorištenost kuturno istorijskih vrednosti u turističke svrhe, nerazvijena svest o značaju arheoloških nalazišta, nedovoljna ulaganja u naučno-istraživački rad i neiskorištenost u edukativne i turističke svrhe, neodgovarajuća briga i nedovoljna ulaganja, nema redovnih postavki i poseta arheološkim nalazištima, nerešeni imovinski odnosi oko vlasništva dvorca i kaštela.

Lokacija Teritorija opštine Čoka

Pogođeni akteri Svi stanovnici opštine

Odgovorni akteri – Ministarstvo kulture, Međuopštinski zavod za zaštitu spomenika kulture Subotica, lokalna samouprava, crkvene opštine, stanovnici opštine, KUD-ovi i NVO

Hitnost Problem koji je neophodno rešiti, ali nije najhitniji

Osnovni trendovi – Povećanje broja zaštićenih kulturnih dobara, rekonstrukcija postojećih crkvenih objekata na teritoriji opštine, ali bez šireg turističkog značaja, naročito ako se uzme u obzir da rimokatolička crkva u Čoki ima svoj mini muzej, arheološka nalazišta na teritoriji opštine su stavljena pod zaštitu, ali nisu obezbeđena, na nekim nalazištima još uvek nisu započela istraživanja.

Trenutne posledice – Gubitak kulturno-istorijskog nasleđa, smanjene mogućnosti zadovoljavanja kulturnih potreba, nemogućnost razvoja kulturnog turizma, promocije opštine, edukacije, smanjenje kvaliteta života

Škole i mladi

Prepoznati problemi – Opština Čoka nema osnovanu Kancelariju za mlade, nema usvojen Lokalni akcioni plan politike za mlade, nema Omladinski klub, nedovoljne mere za povećanje nataliteta i brigu o porodici, nedovoljan broj kvalitetnih i atraktivnih sadržaja za mlade, nedostatak vannastavnih aktivnosti, nedostatak opremljenih i uređenih prostora za aktivnosti dece i mladih sa stručnim omladinskim radnicima.

Lokacija – Opština Čoka, naročito naselja (Banatski Monoštor, Vrbica, Crna Bara, Padej, Ostojićevo, Sanad i Jazovo)

Pogođeni akteri Svi stanovnici, a naročito deca i omladina

Odgovorni akteri RS, APV, lokalna samouprava, škole, NVO

Hitnost Problem koji zahteva hitno rešavanje

Osnovni trendovi – Smanjenje broja dece i mladih, naročito u selima, smanjena motivacija mladih za nastavkom života u svojim mestima i nezainteresovanost za uključivanje u društvene tokove. Ekonomska nesigurnost i visoka nezaposlenost. Nezainteresovanost mladih za učenje u društvene tokove.

Trenutne posledice - Smanjenje broja stanovnika opštine i povećanje prosečne starosti stanovnika, kao i smanjenje broja radno sposobnog stanovništva. Apatija usled nemogućnosti lične afirmacije.

Društveni aktivizam

Prepoznati problemi – Nestabilni izvori finansiranja, nedostatak inovativnosti, nedovoljna zainteresovanost i loša promocija kulturno-zabavnih dešavanja, nedovoljno iskorišten sportski potencijal i sportska tradicija, smanjena zainteresovanost za sport i nedovoljna ulaganja u sportsku infrastrukturu.

Lokacija Teritorija opštine Čoka

Pogođeni akteri Svi stanovnici opštine

Odgovorni akteri – Ministarstvo za kulturu, Ministarstvo omladine i sporta, PS za kulturu, PS za sport i omladinu, lokalna samouprava, institucije i organizacije kulture, KUD-ovi, Sportski klubovi i NVO

Hitnost Nije hitno, ali je neophodno

Osnovni trendovi – Broj kulturnih manifestacija je u stagnaciji. Nedovoljan stepen inovativnosti i istrajnosti, kalendar kulturno-zabavnih dešavanja ne postoji, nedovoljna promocija manifestacija, stepen zainteresovanosti stanovništva za kulturne manifestacije nije na zadovoljavajućem nivou, nestabilni izvori finansiranja, loša koordinacija između institucija i nedostatak prostora za rad imaju negativan uticaj na kvalitet rada udruženja. Petogodišnja manifestacija „Čokanski dobošari“ je uspešna. Pozitivan trend je povećan broj novih sportskih klubova, ali je broj mladih sportista smanjen. Nedostatak sadržaja za rekreativno i školsko bavljenje sportom, naročito za žene i u zimskom periodu. Usled gašenja kadetskih timova u selima, deci i mladima je ograničena dostupnost sportskim aktivnostima, jer se većina klubova se nalazi u Čoki. Nedostatak finansijskih sredstava za izgradnju novih i adaptaciju postojećih objekata. Nedovoljno iskorišćena sportska tradicija, pogotovo čuvane škole ženskog stonog tenisa, karatea i drugih sportova.

Trenutne posledice – negativni uticaji na psiho-fizički razvoj i zdravlje.

Čarda kod padejske skele

Prepoznati problemi – Nepostojanje osmišljenog sadržaja kako bi se skela iskoristila u kulturne i turističke svrhe

Lokacija naselje Padej

Pogođeni akteri Svi stanovnici

Odgovorni akteri RS, APV, lokalna samouprava, obrazovne institucije, NVO, Ekološko udruženje Čoka

Hitnost Nije hitno, ali je neophodno

Osnovni trendovi – Zatvorena za rad, sa dugogodišnjom tradicijom, odličnim, ali neiskorištenim potencijalima

Trenutne posledice Slabija turistička ponuda, smanjene ekonomske i razvojne mogućnosti

ANALIZA UZROKA PROBLEMA

Reka Tisa, plaža na Tisi, ostrvo na Tisi kod Sanada

Prepoznati problem: Zagađenje reke usled nedostatka prečištača otpadnih voda, divlje plaže, nelegalni ribolov i neiskorišteni turistički potencijal.

Društveni faktori: Nedovoljno uočen potencijal ove vrednosti. Nesavesnost ljudi za očuvanje životne sredine.

Ekonomski faktori: Tisa kao vrednost koja može značajno doprineti razvoju sportsko-ribolovnog turizma nije dovoljno prepoznata, neiskorišćene mogućnosti za uspešno funkcionisanje sportskih aktivnosti.

Institucionalni faktori: Nedovoljno vidljiv rad inspeksijskih službi, nerešeno pitanje otpadnih voda u opštini, nedovoljna zalaganja lokalne samouprave na uređenju obale, VDP „Gornji Banat“, JVP „Vode Vojvodine“ za angažovanje ribočuvara, nedovoljno vidljiv rad inspeksijskih službi, nedovoljna međunarodna saradnja

Faktori životne sredine: Zagađenje voda i zemljišta koje ima negativan uticaj na zdravlje stanovništva, zagađenje vode direktno utiče na smanjenje ribljeg fonda, ugrožavanje biodiverziteta, Tisa je međunarodna reka i deo zagađenja stiže iz zemalja koje se nalaze uzvodno. Nestajanje ostrva u Tisi, zbog neodržavanja. Nestanak nekih prirodnih staništa. Nestajanje ostrva u Tisi, zbog neodržavanja. Nestanak nekih prirodnih staništa.

Kanali

Prepoznati problem: Zapuštenost kanala za atmosferske vode i zagađenost otpadnim vodama iz domaćinstava.

Društveni faktori: Nesavesnost stanovništva, ispuštanje otpadnih voda iz domaćinstava u kanale.

Ekonomski faktori: Nedostatak sredstava za redovno održavanje kanala za navodnjavanje i odvodnjavanje.

Institucionalni faktori: Nedovoljno vidljiv rad inspeksijskih službi, nerešeno pitanje otpadnih voda u opštini, nedovoljno vidljiv rad DTD „Gornji Banat“ na odmuljavanju kanala, stavljanju u rad crpne pumpe.

Faktori životne sredine: Otpadne vode dovode do zagađenja prirodnih resursa i imaju negativan uticaj na zdravlje stanovništva. Neredovnim čišćenjem dolazi do izlivanja vode i do nastanka materijalnih šteta.

Reka Zlatica

Prepoznati problem: Nizak vodostaj usled pregrađivanja reke, smanjenje ribljeg fonda.

Društveni faktori: Neiskorišćen sportsko-rekreativno-turistički potencijal. Zamuljavanje reke Zlatice. Nesavesnost građana za očuvanje životne sredine.

Ekonomski faktori: Ne iskorišćen sportsko-rekreativno-turistički potencijal

Institucionalni faktori: Nedovoljan rad institucija odgovornih održavanje – lokalna samouprava, MZ Jazovo, MZ Padej, MZ Vrbica, VPD, „Gornji Banat“, JP „Vode Vojvodine“. Nedovoljna međunarodna saradnja sa Rumunijom.

Faktori životne sredine: Narušena biološka ravnoteža. Smanjen riblji fond usled niskog vodostaja.

Ribnjaci

Prepoznati problem: Učestalost krađe ribe

Društveni faktori: Nesavesni građani. Nedovoljno čuvara.

Ekonomski faktori: Smanjenje prihoda.

Institucionalni faktori: Nedovoljno angažovanje lokalne samouprave, „Avisa“, JP „Vode Vojvodine“, DTD „Gornji Banat“ za rešavanje problema.

Faktori životne sredine: Smanjenje ribljeg fonda u ribnjacima.

Pašnjaci i prikupljanje lekovitog bilja

Prepoznati problem: Paljenje stepe, nekontrolisano napasanje stoke u zaštićenoj zoni, preoravanje dela pašnjaka i promena namene prostora, nestručno rukovanje pesticidima i odlaganje ambalaže, nekontrolisano korišćenje mehanizacije, nedovoljno sprovođenje programa zaštite, nedovoljna edukacija stanovništva o vrednostima i značaju rezervata, nedovoljno korišćenje eko-turizma i mogućnosti koje pruža gajenje lekovitog bilja.

Društveni faktori: Neodrživo korišćenje prostora vodi u postepeni gubitak vrednosti, smanjenje kvaliteta života i manje društveno-ekonomskih mogućnosti.

Ekonomski faktori: Neodrživo korišćenje vodi do gubitka vrednosti i neiskorišćenog potencijala za turizam.

Institucionalni faktori: Nedovoljno vidljiv rad inspekcije i poljočuvarske službe. U susjednim državama, Rumuniji i Mađarskoj, ne postoji protivgradna služba

Faktori životne sredine: Ugrožavanje biodiverziteta i narušavanje prirodne ravnoteže, zagađenje prirodnih resursa koje ima direktan uticaj na zdravlje ljudi

Lov i ribolov

Prepoznati problem: Nizak stepen pošumljenosti i seča postojećih šuma, lovočuvarska služba ne radi kontinuirano, nekontrolisana upotreba pesticida i veštačkih đubriva, ribokrađa i lovokrađa, paljenje strnjišta, upotreba savremene mehanizacije dovodi do narušavanja i uništavanja staništa divljači, izgradnja veštačkih ribnjaka i smanjenje ribljeg fonda u kanalima utiče na narušavanje biološke ravnoteže, neiskorištenost potencijala lovnog i ribolovnog turizma.

Društveni faktori: Nedovoljno uočena vrednost razvijenog lovnog turizma i mogućnosti koje pruža.

Ekonomski faktori: Nedostatak smeštajnih kapaciteta umanjuje prihode. Nedostatak zakonske regulative kojom bi bio omogućen izvoz odstreljene divljači. Nedovoljna komunikacija između lovačkih saveza i nadležnog ministarstva

Faktori životne sredine: Održivo upravljanje lovištima i ribnjacima doprinosi očuvanju prirodne ravnoteže

Čist vazduh

Prepoznati problem: Nepostojanje monitoringa kvaliteta vazduha i programa mera za smanjenje zagađenja, paljenje strnjišta i trsika, nekontrolisana seča šuma, nepostojanje turističke infrastrukture u i van naselja Čoka, kao što su staze za šetnju, vožnju biciklima i jahanje, klupe, vizitorski centar, nerazvijena svest i nedovoljna edukacija.

Društveni faktori: Nedovoljna briga i pogrešne navike dovode do gubitka vrednosti

Ekonomski faktori: Nedovoljno prepoznat potencijal za turizam

Institucionalni faktori: Nedovoljna saradnja Zavoda za zaštitu prirode, opštine Čoka i lokalnih ekoloških NVO JVP „Vode Vojvodine“, JP „Vojvodinašume“ oko dogovora kako zadovoljiti sve interese korišćenja prostora, nedovoljno vidljiv rad inspeksijskih službi

Faktori životne sredine: Narušavanje prirodne ravnoteže i povećan stepen zagađenosti vazduha.

Termalne vode

Prepoznati problem: Nedostatak neophodne dokumentacije i trenutno preskupa investicija

Društveni faktori: Nedovoljno razvijena svest građana o značaju vrednosti.

Ekonomski faktori: Neiskorišćen potencijal u banjske svrhe i druge energetske potrebe

Institucionalni faktori: Nedovoljni kapaciteti i nadležnosti lokalne samouprave da izvore stavi u funkciju, nedovoljna zainteresovanost NIS-a i Ministarstva za energetiku

Faktori životne sredine: nastavak zagađenja zbog korišćenja čvrstih goriva umesto termalnih voda

„Menta“ i „Macvel“

Prepoznati problem: Stečajni postupak u Menti, proizvodnja svedena na minimum, nedostaje organizovan otkup lekovitog bilja od sakupljača i uzgajivača, zatvoren pogon u Padeju

Društveni faktori: Nedostatak radnih mesta i afirmacije, napuštanje mesta stanovanja

Ekonomski faktori: osiromašenje i nemogućnost ulaganja u društvenu nadgradnju i sadržaje od javnog interesa.

Institucionalni faktori: Nedovoljno snažna inicijativa lokalne samouprave

Faktori životne sredine: povećan pritisak na samoniklo bilje

Vinogradarstvo

Prepoznati problem: Nepovoljna ekonomska situacija, neiskorišćeni proizvodni kapaciteti, bogato istorijsko nasleđe i brendovi nedovoljno iskorišćeni, nedovoljno dobar marketing, nepostojanje vinskih karti, nepostojanje vinskog turizma kod malih proizvođača, nepostojanje jedinstvene turističke ponude opštine

Društveni faktori: Neiskorišćenost tradicije, istorijskog nasleđa i kulturnog identiteta.

Ekonomski faktori: Neiskorišćeni proizvodni kapaciteti, geografsko poreklo, slaba iskorišćenost brendova i vinskog turizma umanjuje ekonomski razvoj

Institucionalni faktori: Loša koordinacija između institucija. Nedovoljna inicijativa lokalne samouprave za stvaranje uslova za razvoj vinskog turizma.

Faktori životne sredine: Propadanje dugogodišnjih zasada. Izumiranje autohtonih sorti vinove loze.

Jezeru Jamurina i Vujić jama

Prepoznati problem: Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura, neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe, nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti (osim jezera Jamurine).

Društveni faktori: Negativan uticaj na zadovoljenje potreba i smanjenje kvaliteta života

Ekonomski faktori: Potpuna neiskorišćenost vrednosti za turizam, školsko-edukativne i rekreativne svrhe.

Institucionalni faktori: Nedovoljno vidljiv rad lokalne samouprave, MZ Čoka, MZ Sanad, Pokrajinskog zavod za zaštitu prirode, JP „Vode Vojvodine“, ekoloških NVO

Faktori životne sredine: zapuštanje i ugrošavanje prirodnih vrednosti i staništa

Mrtva Tisa

Prepoznati problem: Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura, neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe, nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti (osim jezera Jamurine).

Društveni faktori: Negativan uticaj na zadovoljenje potreba i smanjenje kvaliteta života

Ekonomski faktori: Potpuna neiskorišćenost vrednosti za turizam, školsko-edukativne i rekreativne svrhe.

Institucionalni faktori: Nedovoljno vidljiv rad lokalne samouprave, MZ Čoka, MZ Sanad, Pokrajinskog zavod za zaštitu prirode, JP „Vode Vojvodine“, ekoloških NVO

Faktori životne sredine: zapuštanje i ugrošavanje prirodnih vrednosti i staništa

Bare i močvare

Prepoznati problem: Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura, neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe, nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti (osim jezera Jamurine).

Društveni faktori : Negativan uticaj na zadovoljenje potreba i smanjenje kvaliteta života

Ekonomski faktori: Potpuna neiskorišćenost vrednosti za turizam, školsko-edukativne i rekreativne svrhe.

Institucionalni faktori: Nedovoljno vidljiv rad lokalne samouprave, MZ Čoka, MZ Sanad, Pokrajinskog zavod za zaštitu prirode, JP „Vode Vojvodine“, ekoloških NVO

Faktori životne sredine: zapuštanje i ugrošavanje prirodnih vrednosti i staništa

Sokolarnik

Prepoznati problem: Nedostatak programa edukacije dece i odraslih o sokolarstvu, neiskorišteni turistički potencijali, nepostojanje plana da se pronađe zajednički interes privatnog i javnog sektora.

Društveni faktori: Nedostatak osmišljenog programa škola za edukaciju dece o sokolovima. Neiskorišćenost potencijala u školsko-edukativne svrhe i prezentacije.

Ekonomski faktori: Neiskorišćenost u turističke, lovne i edukativne svrhe.

Institucionalni faktori: Nedovoljna saradnja institucija na izgradnji privatno-javnog partnerstva u cilju pronalaženja načina kako će se zadovoljiti privatni i javni interes koji pruža ova vrednost.

Faktori životne sredine: Nedovoljna svest o značaju čuvanja i negovanja prirodnih vrednosti.

Multikulturalnost

Prepoznati problem: Nedovoljan interkulturalni dijalog, nedostatak zajedničkih projekata, slaba poslovna komunikacija, nedostatak međunarodne ekonomske razmene i razvoja, nedovoljna zainteresovanost za poznavanje tradicije i običaja drugih nacija, nedovoljno poznavanje jezika sredine. Nedostatak graničnog prelaza prema Rumuniji.

Društveni faktori: Nedovoljna međunacionalna komunikacija, međusobno razumevanje i uvažavanje. Nedostatak zajedničkih projekata.

Ekonomski faktori: Smanjene mogućnosti za veću realizaciju zajedničkih projekata. Nedostatak međunarodne ekonomske razmene i razvoja.

Institucionalni faktori: Nedovoljna inicijativa lokalne samouprave, Kulturno obrazovnog centara, škola, KUD-ova i nevladinih organizacija za širenje i očuvanje nacionalne strukture i tradicije.

Faktori životne sredine: Dobri međuljudski odnosi predstavljaju stečenu vrednost koju je neophodno sačuvati i dalje razvijati. Međusobno uvažavanje i demokratski odnosi dovode do društvene odgovornosti prema celom društvenom okruženju, uključujući i životnu sredinu.

Stari park

Prepoznati problem: Programi zaštite se ne sprovode i ne finansiraju, što je osnovni problem iz kojeg proističu svi drugi problemi i trendovi.

Društveni faktori: Nedovoljno stručno održavanje, uništavanje mobilijara, trim staza nije završena, park se ne koristi za šetnju i razonodu stanovnika., sve to dovodi do smanjenja kvaliteta života i mogućnosti.

Ekonomski faktori: Neiskorišćenost potencijala za rekreativne i turističke svrhe.

Institucionalni faktori: U skladu sa Zakonom o zaštiti prirode, lokalna samouprava dužna je da od upravljača zaštićenog područja (Direkcija za izgradnju opštine Čoka) zatraži i odobri programe zaštite starog parka i da u budžetu planira sredstva za realizaciju tih programa zaštite. Opšti problem u Srbiji je izostanak finansiranja programa zaštite u zaštićenim područjima na svim nivoima.

Faktori životne sredine: Izostankom aktivne zaštite park gubi vrednosti zbog kojih je proglašena zaštitna.

Dvorci, crkve i arheološko nalazište

Prepoznati problem: Nedovoljno prepoznavanje vrednosti kulturnih dobara i neiskorišćenost kulturno istorijskih vrednosti u turističke svrhe, nerazvijena svest o značaju arheoloških nalazišta, nedovoljna ulaganja u naučno-istraživački rad i neiskorišćenost u edukativne i turističke svrhe, neodgovarajuća briga i nedovoljna ulaganja, nema redovnih postavki i poseta arheološkim nalazištima, nerešeni imovinski odnosi oko vlasništva dvorca i kaštela.

Društveni faktori: Nedovoljno razvijena svest o značaju zaštićenih spomenika kulture i mogućnosti njihovog korišćenja u turističke svrhe. Nedovoljna briga i malo ulaganja uzrok su nezadovoljavajućeg stanja pojedinih spomenika kulture. Nema organizovanih redovnih postavki i poseta arheološkim nalazištima koje bi mogle značajno da doprinesu razvoju turizma. Nedovoljno ulaganje zajednice u naučno-istraživački rad. Nedovoljno mogućnosti za zadovoljenje kulturnih potreba i smanjenje kvaliteta života u zajednici.

Ekonomski faktori: Smanjeni kvalitet života i nedovoljno bogata kulturna i turistička ponuda dovode do smanjenih ekonomskih mogućnosti i do još većeg smanjenja kvaliteta života.

Institucionalni faktori: Nedovoljna briga Ministarstva kulture, pokrajinskog sekretarijata za kulturu i lokalne samouprave. Lokalna samouprava, crkvene opštine, ni Međuopštinski zavod za zaštitu spomenika kulture Subotica, nema programe za zaštitu i rekonstrukciju.

Faktori životne sredine: Nedovoljna briga o značajnim građevinama dovodi do gubitka kulturno-istorijskog identiteta.

Škole i mladi

Prepoznati problem: Opština Čoka nema osnovanu Kancelariju za mlade, nema usvojen Lokalni akcioni plan politike za mlade, nema Omladinski klub, nedovoljne mere za povećanje nataliteta i brigu o porodici, nedovoljan broj kvalitetnih i atraktivnih sadržaja za mlade, nedostatak vannastavnih aktivnosti, nedostatak opremljenih i uređenih prostora za aktivnosti dece i mladih sa stručnim omladinskim radnicima. Nedostatak adekvatnih dodatnih vanastavnih aktivnosti za decu i mlade.

Društveni faktori: Nepostojanje Kancelarije za mlade i odgovarajućih programa i sadržaja doprinose smanjenju društveno-ekonomskih mogućnosti za mlade, što dovodi do daljeg smanjenja motivacije mladih da nastave život u svojim mestima i povećanja nezainteresovanost za uključivanje u društvene tokove.

Ekonomski faktori : Nepovoljne ekonomske prilike, nezaposlenost, i smanjene mogućnosti za mlade dovode do daljeg odlaska mladih iz opštine.

Institucionalni faktori: lokalna samouprava ima ograničene mogućnosti da utiče na povećanje zaposlenosti, ali može da osnuje Kancelariju za mlade. Nedovoljan rad obrazovnih ustanova sa mladima u cilju ohrabriranja njihovog učešća u društvenim tokovima.

Faktori životne sredine: Smanjenje broja novorođene dece i povećavanje broja starih osoba.

Čarda kod padejske skele

Prepoznati problem: Nepostojanje osmišljenog sadržaja kako bi se skela iskoristila u kulturne i turističke svrhe

Društveni faktori: Gubitak kulturno-istorijske vrednosti i važnog dela lokalnog identiteta.

Ekonomski faktori : Propadanje prostora, gubitak vrednosti i ekonomske koristi koju bi ona donela.

Institucionalni faktori: Lokalna samouprava ne pokazuje dovoljno inicijative da se u okviru nadležnosti opštine, urade odgovarajući programi i sadržaji kako bi se ova vrednost stavila u funkciju turizma.

Faktori životne sredine: održavanje izletišta i stvaranje prirodne oaze doprinosi zaštiti prirode i ove vrednosti.

POTENCIJALI I MOGUĆNOSTI

Reka Tisa

Potencijali: bogat riblji fond, prirodni fenomen – cvetanje Tise, uređena plaža na obali Tise kod senčanskog mosta

Mogućnosti: doprinos turističkoj ponudi opštine, razvoj sportskog ribolova, izgradnja marine, edukacija, organizovanje manifestacija i sportsko-rekreativnih sadržaja na vodi, organizovanje manifestacije koja će promovisati Tiski cvet, uređenje plaže na Tisi kod senčanskog mosta ispuniće zahteve za održivo korišćenje, bez negativnih uticaja na prirodu, kroz rekreaciju, sport, gastronomiju, boravak u prirodi i edukaciju.

Plaža na Tisi

Potencijali: odlični uslovi za eko turizam

Mogućnosti: izgradnja kamp naselja po principu „Robinzonovog ostrva“, paint-ball teren.

Ostrvo kod Sanada

Potencijali: nedirnuta priroda, očuvana flora i fauna, peskovita obala, mirni rukavci

Mogućnosti: izletišta u nedirnutoj prirodi, kampovi, ekološka edukacija, manifestacije za mlade

Kanali

Potencijali: razvijena kanalska mreža

Mogućnosti: navodnjavanje i odvodnjavanje obradivih površina, projekat za dogradnju sistema kanalske mreže, izgradnja kanalizacije

Reka Zlatica

Potencijali: bogat riblji fond, sportsko-rekreativni sadržaji na vodi, kupalište za meštane Padeja, dobar pristup reci, prava linija vodotoka u dužini od 3 km.

Mogućnosti: organizacija takmičenja u sportskom ribolovu, razvoj veslačkih sportova, rekreacija i eko-turizam.

Ribnjaci

Potencijali: odlični uslovi za uzgoj ribe (šarana), širenje proizvodnje, obilje biljaka cvetnica.

Mogućnosti: razvoj zajednice, organizacija gastro turizma – spremanje ribljih specijaliteta, organizacija ribolovačkog safarija, uređenje dela ribnjaka za sportski ribolov, razvoj pčelarstva.

Pašnjaci i prikupljanje lekovitog bilja

Potencijali: bogata ornitofauna sa prirodnim retkostima, jedino stanište velike droplje u Srbiji, lekovito bilje.

Mogućnosti: doprinos razvoju ekoturizma, posmatranje ptica, organizovanje eko-kampova, prikupljanje, prerada i izvoz lekovitog bilja, razvoj seoskog turizma, razvoj pčelarstva i proizvodnje zdravih proizvoda od meda, organizovanje ekoloških, pčelarskih manifestacija i skupova u vezi zdravih stilova života.

Lov i ribolov

Potencijali: lovište je jedno od najbogatijih u Srbiji, obilje vode i revira za ribolov.

Mogućnosti: razvijen lovni i ribolovni turizam, manifestacije, skupovi, razvoj smeštajnih kapaciteta

Čist vazduh

Potencijali: zdrava sredina, mir i tišina

Mogućnosti: izradnja turistički opremljenih (obeležene putokazima, klupe, korpe za smeće) staza sa pešačenje, vožnju bicikla i jahanje kao doprinos razvoju eko-turizma.

Termalne vode

Potencijali: alternativni izvor energije

Mogućnosti: organska proizvodnja, otvaranje staklenika i plastenika, izgradnja banje sa akva parkom, toplovod.

„Menta“ i „Macvel“

Potencijali: odlična lokacija, razrađen sistem proizvodnje, prepoznatljivi brendovi, Makvel ima inostranog partnera.

Mogućnosti: organizacija turističke manifestacije na temu lekovitog bilja, edukacija, eko-kampovi

Vinarija Čoka

Potencijali: dobra lokacija i podneblje za vinograde, prepoznatljiv brend, tradicija, izgrađeni pogoni za proizvodnju

Mogućnosti: vinske manifestacije i ture, posete podrumima, razvoj vinskog turizma.

Jezeru Jamurine i Vujić Jama

Potencijali: odlična lokacija, zaštićeno područje, bogatstvo biljnog i životinjskog sveta (zaštićena barska kornjača)

Mogućnosti: boravak na jezerima, organizacija eko kampova, posmatranje ptica i gmizavaca.

Mrtva Tisa

Potencijali: Stanište mnogobrojnih vrsta riba, ptica, vodenih životinja, bogatstvo flore i faune, odlični uslovi za sportsko-rekreativne aktivnosti na vodi.

Mogućnosti: Organizacija sportskih manifestacija na vodi, ribolovnog turizma (sportsko-ribolovni safari)

Bare i močvare

Potencijali: Stanište mnogobrojnih vrsta riba, ptica, vodenih životinja, bogatstvo biljne faune

Mogućnosti: ribolovni i ekološki turizam, posmatranje ptica i vodenih životinja.

Sokolarnik

Potencijali: jedinstvena farma sokolova, atraktivno mesto sa izgrađenim smeštajnim kapacitetima i stručnim osobama za sokolarstvo

Mogućnosti: edukacija i prezentacije za turiste, đачke ekskurzije, škole u prirodi.

Multikulturalnost i višenacionalnost

Potencijali: bogatstvo različitosti (prisustvo više od 20 nacija), blizina granice sa Rumunijom, pa i sa Mađarskom, uspostavljeni prekogranični odnosi i bratimljeni gradovi u Mađarskoj, Rumuniji i Poljskoj.

Mogućnosti: Zajednički turistički ili drugi prekogranični projekti, ekonomska saradnja u oblasti turizma i ekologije, organizacija multikulturalnih manifestacija, jedinstvena turistička ponuda.

Stari park

Potencijali: dobar položaj (u Centru Čoke), podignut krajem 18. i početkom 19. veka, tradicija, pod zaštitom države, sa dvorcem koji je takođe pod zaštitom, estetska vrednost, veliki broj vrsta dendroflora.

Mogućnosti: edukacija, prostor za relaksaciju i rekreaciju, doprinos turističkoj ponudi opštine, ambijent koji doprinosi povećanju kvaliteta života u zajednici.

Dvorci, crkve i arheološko nalazište

Potencijali: postojanje četiri verske zajednice (pravoslavna, rimokatolička, evangelistička i adventistička), crkve u dobrom stanju ili se renoviraju, međusobna tolerancija i dobra saradnja i vernika i crkvenodostojnika, rimokatolička crkva u Čoki poseduje sopstveni mini muzej, očuvani ikonostasi u pravoslavnim crkvama, dvorci pod zaštitom države, dvorac u Padeju renoviran, dvorac u Čoki na odličnoj lokaciji, bogato arheološko nalazište.

Mogućnosti: veće mogućnosti za zadovoljenje različitih potreba, doprinos razvoju turizma, organizacija verskih tura, otvaranje za javnost muzeja u rimokatoličkoj crkvi u Čoki, adaptacija čokanskog dvorca u turistički objekat, otvaranje dvorca u Padeju za turiste, uređenje arheološkog nalazišta u stilu praistorijskog sela, turistička atrakcija, u saradnji sa TO Senta korišćenje istorijskog potencijala „Senčanske bitke“ u turističke svrhe.

Škola i mladi

Potencijali: svako naseljeno mesto ima osnovnu školu i predškolsku ustanovu, renoviran Kulturno obrazovni centar sa kompjuterskim i internet kabinetom (Teledom), postoji srednja škola u Čoki, desetak omladinskih organizacija, otvoren HELP centar, postoje prostorije Omladinskog doma.

Mogućnosti: omladinski klub i omladinski hostel, manifestacije za decu i mlade, rekreativni sadržaji za decu i mlade, urediti i opremiti prostorije za decu i mlade, izletišta i nova igrališta za decu, novi sportski tereni.

Društveni aktivizam

Potencijali: značajan civilni sektor, značajan broj udruženja građana, KUD-ova, umetničkih grupa i asocijacija, solidan broj sportskih udruženja, relativno dobri sportski rezultati, bogata sportska istorija (stoni tenis, košarka, rukomet), međugeneracijska tolerancija, otvoren HELP centar.

Mogućnosti: više zajedničkih manifestacija, uređen i opremljen multifunkcionalni prostor za NVO-e i KUD-ove, razvoj i negovanje volonterizma, edukacija.

Čarda kod padejske skele

Potencijali: dobra lokacija, uređen prilazni put, očuvana infrastruktura, blizina reka Tise i Zlatice.

Mogućnosti: uređenje muzeja skelarstva na otvorenom, preuređenje čarde u smeštajne kapacitete hostelskog tipa, mogućnost organizovanja programa škola u prirodi, organizacija izleta, organizacija interkulturalnih kampova, organizacija veslačkih sportova, mogućnost rekreacionog, sportsko-ribolovnog i eko-turizma, mogućnost izletišta.

PRIORITETI

Reka Tisa i plaža na Tisi – Razvijanje ekološke svesti približavanjem ove vrednosti stanovništvu kroz edukacije i animacije naročito dece i mladih za bavljenje sportskim ribolovom, sportovima na vodi i drugim vidovima rekreacije. Dugoročno gledano, ova aktivnost može pozitivno uticati na turističku ponudu opštine i na razvoj.

Ostrvo na Tisi kod Sanada – Izrada projektne dokumentacije za „Robinsonovo ostrvo“, eko-kamp u netaknutoj prirodi sa kupalištem i posebno uređenim paintball terenom, sa prilaznim putem i definisanom turističkom ponudom. Izrada promotivnog materijala i promocija.

Kanali – Izgradnja kanalizacije, kolektora i prečištača sprečilo bi izlivanje otpadnih voda u kanale za atmosferske vode i otklonilo negativan uticaj na zdravlje stanovnika. Povećanje funkcionalnosti ovih kanala postigla bi se realizacijom postojećeg projekta i vidljivijim radom inspekcije. Direktnu korist od rešavanja ovog problema imali bi poljoprivrednici koji bi korišćenjem ovih kanala mogli povećati svoje prinose.

Reka Zlatica – Spajanje kanala od reke Tise kod Novog Kneževca do ribnjaka kod Jazova sa rekom Zlaticom radi povećanja priliva vode i vodnog bilansa. Uređenje mesta za ribolov (na primer mali drvenim molovi), stvaranje uslova za sportove na vodi – nabavka opreme i regulacija sportsko-rekreativnih terena. Poribljavanje i stalna kontrola kvaliteta vode i suzbijanje ribokrađe.

Ribnjaci – Izgradnja puta od Sajana do ribnjaka u Jazovu. U saradnji sa rukovodstvom ribnjaka raditi na osmišljavanju programa za otvaranje ribnjaka prema turistima, kroz organizaciju manifestacija.

Pašnjaci i prikupljanje lekovitog bilja – Zaštita i razvijanje ekološke svesti kod građana o značaju rezervata i njegove zaštite, o štetnosti i sprečavanju ugrožavajućih faktora. Edukacija poljoprivrednika o gajenju lekovitog bilja. Kontrola poljočuvarske službe. Edukacija stočara o kontrolišanom napasanju stoke u zaštićenom području. Posebna edukacija poljoprivrednih proizvođača usmerna ka povećanju proizvodnje meda i pčelinjih proizvoda.

Lov i ribolov – Obezbeđivanje smeštajnih kapaciteta za lovce i ribolovce, kroz veće zalaganje lovačkih i ribolovačkih udruženja, podsticaje lokalne samouprave i viših nivoa vlasti, a ekonomska korist bi bila obostrana. U saradnji sa ribnjacima treba negovati sopstvenu riblju mlađ kojom bi se poribljavali kanali Mrtva Tisa, reka Zlatica, jezera i bare. Dogovoriti sa rukovodstvom JP „Vode Vojvodine“ i JP „Vojvodinašume“ da u ovom regionu pojačaju rad svojih čuvarskih službi te da se koordinira sa agencijom za čuvanje polja koju je angažovala opština.

Čist vazduh – Postoje preduslovi za organizaciju rekreativnog turizma. Neophodno je urediti projektnu dokumentaciju i definisati projekat izgradnje staza zdravlja za šetače, vozače bicikala i jahače, sa pratećim objektima (osmatračnice, klupe, kante za smeće i putokazi), obezbediti neophodnu prateću strukturu, mape, vodiče, SOS telefon, uzgajivače jahaćih grla). Redovno održavanje zelenih površina i planska sadnje novih stabala. Značajne površine pod zelenilom doprinose povećanju kvaliteta života, atraktivnosti opštine i razvoju turizma.

Termalne vode – Prioritet je da se uradi studija izvodljivosti kako bi se krenulo sa pripremom projektne dokumentacije za izgradnju banje u Vrbici.

„Menta“ Padej i „Makvel“ Čoka – Aktivna pomoć opštine u konsolidaciji preduzeća. Izrada edukativnog programa za poljoprivredne proizvođače o gajenju lekovitog bilja, pokretanje proizvodnje. Edukacija poljoprivrednika i veća kontrola prometa i upotrebe pesticida i veštačkih đubriva u cilju očuvanja kvaliteta zemljišta, kao i povećanje stepena pošumljenosti kojim bi se smanjili negativni uticaji vetra. Unapređenje postojeće poljoprivredne proizvodnje i uvođenje novih tehnologija imalo bi pozitivne ekonomske efekte. Korišćenje biomase kao alternativnog izvora energije, posebna edukacija iz ove oblasti.

Vinogradarstvo – Izgradnja javno-privatnog partnerstva oko zajedničkih turističkih interesa razvoja turizma, memorandum o saradnji na poslovima zajedničke turističke ponude.

Jezeru Jamurine i Vujić jama – Očuvanje različitih ekosistema, prezentacija prirodnih vrednosti i edukacija o značaju zaštite biodiverziteta uz jačanje civilno-javnog partnerstva, saradnju NVO i institucija. Izuzetno bogata flora i fauna pružaju mogućnost za razvoj ekoturizma – posmatranje ptica, eko-kampovi.

Mrtva Tisa – Rešavanje imovinsko pravnih odnosa, regulisanje odluke o korišćenju. Održivo upravljanje ekosistemom, prezentacija prirodnih vrednosti i edukacija o značaju zaštite biodiverziteta uz veće angažovanje lokalne samouprave, NVO i obrazovnih institucija (civilno-javno partnerstvo). Izgraditi kapacitete da se u delu Mrtve Tise prema naselju Čoka uredi staza za bavljenje sportovima na vodi.

Bare i močvare – Rešavanje imovinsko pravnih odnosa, regulisanje odluke o korišćenju. Održivo upravljanje ekosistemom, prezentacija prirodnih vrednosti i edukacija o značaju zaštite biodiverziteta uz veće angažovanje lokalne samouprave, NVO i obrazovnih institucija (civilno-javno partnerstvo). Izuzetno bogata flora i fauna pružaju mogućnost za razvoj ekoturizma – posmatranje ptica, eko-kampovi.

Sokolarnik – Izgradnja javno-privatnog partnerstva oko zajedničkih turističkih interesa razvoja turizma, memorandum o saradnji na poslovima zajedničke turističke ponude. Završetak nove volijere za prezentacije rada sa sokolima. Izgradnja edukativnog centra za prezentacije i realizaciju programa u školi. Uređenje parkinga.

Multikulturalnost i višenacionalnost – Očuvanje i unapređenje međuljudskih odnosa kroz kulturnu saradnju, kurseve jezika drugih nacija, uz angažovanje stručnog kadra, škola, lokalne samouprave, NVO sektora i šire zajednice. Očuvanje i dalje razvijanje prekogranične saradnje i uspostavljenih odnosa kroz zajedničke projekte. Izrada studije izvodljivosti za otvaranje graničnog prelaza kod Vrbice prema Rumuniji. Praćenje i pisanje prekograničnih projekata sa Rumunijom i Mađarskom. Definicija zajedničkih ponuda. Multijezičnost sredine pretvoriti u bogatstvo organizacijom zajedničkih manifestacija, etno-istorijskog i kulturološkog nasleđa (poput Međunarodnog festivala dobošara).

Stari park – Redovno održavanje i realizacija programa zaštite u skladu sa studijom zaštite, kroz veće angažovanje i finansijsku podršku lokalne samouprave upravljaču. Razvijanje ekološke svesti i odgovornosti stanovništva prema zaštićenom prirodnom dobru, kako bi se obezbedili povoljni uslovi za negovanje zdravih stilova života boravkom i rekreacijom u ovom okruženju, kao i estetske vrednosti koja doprinosi turističkoj atraktivnosti naše opštine.

Dvorci, crkve i arheološka nalazišta – Završetkom rekonstrukcije svih crkava i dvoraca u Čoki dobilo bi se na atraktivnosti izgleda ovih građevina. Ovi radovi iziskuju značajna finansijska sredstva koja je neophodno obezbediti uz učešće viših nivoa vlasti. Nastavak naučno-istraživačkog rada na iskopinama, organizovanje poseta i osnivanje odeljenja muzeja sa stalnim postavkama doprinelo bi turističkoj atraktivnosti opštine, ali i upoznavanja lokalnog stanovništva sa vrednostima ovih lokaliteta. Na nalazištu Kremenjak, podići repliku naselja praistorijskog čoveka sa ovih prostora i pretvoriti u muzej na otvorenom.

Škola i mladi – Ohrabrivanje i promocija da se škole otvore za dodatne aktivnosti dece i mladih, naročito u seoskim sredinama (produženi boravci za socijalno ugrožene kategorije dece, socijalna inkluzija, školski klubovi sa

aktivnostim neformalne edukacije i omladinskog i dečijeg aktivizma). Otvaranje Kulturno-obrazovnog centra za veći uticaj društvenog aktivizma mladih. Izrada, usvajanje i implementacija Lokalnog akcionog plana politike za mlade opštine Čoka, otvaranje Kancelarije za mlade, otvaranje Omladinskog kluba i imenovanje Saveta za mlade stvorili bi uslove da uz učešće mladih osmisle i realizuju kulturno-obrazovne i zabavne aktivnosti. Promocija rada i postignuća postojećih KUD-ova i institucija, sportskih klubova, NVO sektora, uz podršku lokalne samouprave. Obezbeđivanje uslova za rad KUD-ova i NVO u vidu ulaganja u sportsku infrastrukturu preko projekata.

Društveni aktivizam – Realizacija kulturno-zabavnih manifestacija doprinosi očuvanju mentalnog zdravlja stanovništva, kao i stabilnosti zajednice, jer se putem ovih manifestacija upoznaju običaji i tradicija drugih nacija, zadovoljavaju potrebe ljudi za samoostvarivanjem, ali se i povećava turistička ponuda opštine. Obezbeđivanje adekvatnih uslova za rad sportskih klubova u vidu ulaganja u sportsku infrastrukturu preko projekata. Iniciranje i promocija vrednosti opšteg dobra kao što su volontiranje i humanost. Podrška aktivnostima HELP centra.

Čarda na Tisi kod Padeja – U saradnji i uz saglasnost rukovodstva „Vinarije“ Čoka i MZ Padej, izrada projektne dokumentacije da se stara skela konzervira i pretvori u muzej skelarstva na otvorenom, te da se postojeći objekat nekadašnje Čarde pretvori u ambijentalnu celinu sa smeštajnim kapacitetima hostelskog tipa, koja bi se koristila kao svojevrsni trening centar za decu i mlade kroz programe „Škola u prirodi“ ekskurzije, interkulturalne i druge edukativne radionice i kampove, a da se dvorišni deo pretvori u izletišta sa igralištem.

VIZIJA – ANKETA

Kao oblik direktne komunikacije sa građanima kako oni vide svoju zajednicu danas i u budućnosti, a na temu održivog razvoja u oblasti zaštite životne sredine, sprovedena je anketa. Cilj anketiranja bio je prikupljanje stavova građana u odnosu na sliku koju oni imaju o svojoj zajednici, kao i o njihovim očekivanjima za budućnost. Pitanja su bila otvorenog tipa, a ne po sistemu zaokruživanja, što je otežalo analizu, zbog raznolikosti iznetih stavova. Anketni listić je sadržao 8 pitanja. Prva 3 pitanja su bila za sociološku analizu i sadržavala su podatke o polu, starosti i stručnoj spremi ispitanika. Sledeća tri su bila izjašnjavanje o najznačajnijim prirodnim, kulturnim i ljudskim vrednostima zajednice. Poslednja dva su bila vezana za definisanje vizije, odnosno željene budućnosti. Prilikom analize urađeno je grupisanje istorodnih odgovora.

U anketi je učestvovalo 100 ispitanika, od toga 36 muškaraca i 64 žene iz svih naseljenih mesta opštine Čoka. Većina ispitanika se opredelila za po jednu vrednost. Po mišljenju anketiranih muškaraca, najznačajnije prirodne vrednosti opštine Čoka sa po 22,22 % čine Rezervat „Velika droplja“, Reka Tisa i čokanski Stari park, dok 25% žena tvrdi da je to poljoprivredno zemljište opštine Čoka. Drugo po vrednosti za muškarce je jezero Jamurine sa 19,44%, dok je druga prirodna vrednost među ispitanicama sa 21,85% rezervat „Velike droplje“. Slede poljoprivredno zemljište sa 13,88% kod muškaraca i jezero Jamurine sa 20,31% kod žena ispitanica. Zanimljivo je da prirodne vrednosti kao što su čist vazduh, kanali, reka Zlatica, ribnjaci, Sokolarnik, bare i močvare, Stara Tisa, vinogradi, pašnjaci i lekovito bilje, ni jedan ispitanik i ispitanica nisu prepoznali kao najznačajniju prirodnu vrednost opštine Čoka.

Kada su u pitanju kulturne vrednosti 25% muškaraca je prepoznalo manifestacije kao najznačajnije (Festival dobošara „Daje se na znanje“ kao najvažnija), a 23,43% žena je na prvo mesto najznačajnije kulturne vrednosti stavilo multikulturalnost i višejezičnost. Na drugom mestu za muškarce je sa 19,44% multikulturalnost i višejezičnost, dok su manifestacije na drugom mestu kod ispitanica sa 21,87%. Po pitanju trećeg mesta najznačajnije kulturne vrednosti su i muškarci sa 16,66% i žene sa 18,78% označili crkve i spomenike kulture. Dok su institucije kulture na četvrtom mestu po oceni 11,11% muškaraca i 17,18% žena. Nепрепознате kao najznačajnije kulturne vrednosti su arheološko nalazište, deca i mladi, društveni aktivizam, dvorci i Čarda kod padejske skele i Muzej skelarstva pod otvorenim nebom.

Što se tiče ljudskih vrednosti, muškarci su na prvom mestu kao pozitivne izneli odgovornost i toleranciju sa po 19,44%, dok je po ženama na prvom mestu sa 25% pozitivne ljudske osobine. Na drugom mestu kod muškaraca sa 16,66% i za žene sa 18,75% to su tolerancija, kultura i multijezičnost. Na trećem mestu je rad i obrazovanje za 13,88% muškaraca, a za žene je to sa 15,62% tolerancija, dok kod žena četvrto mesto dele odgovornost i rad i obrazovanje sa po 14,06%.

Nedostatak vizije iskazalo je ukupno 31% ispitanika (16% muškaraca i 15% žena), a nerealnu viziju 19% muškaraca i 11% žena. Što se tiče kulturno-ekološke vizije, 25% muškaraca i 44% žena optimistički stav, a 11% muškaraca i 20% žena pesimističan. Što se tiče razvoja, optimistično je 22% muškaraca i 44% žena, dok je pesimistično 14% muškaraca i 20% žena.

		Muškarci								
		Osnovna škola			Srednja stručna sprema			Viša i visoka sprema		
		15-30	30-50	50+	15-30	30-50	50+	15-30	30-50	50+
Nedostatak vizije		1	1	2	2	4	2	1	1	2
Nerealna vizija		4	2	2	1	3	3	2	1	1
Privredno ekološka vizija	Optimistična	1	2	0	4	10	5	2	0	1
	Pesimistična	2	1	1	2	1	2	0	1	1
Razvoj	Optimistična	1	2	1	5	10	3	1	4	3
	Pesimistična	1	0	2	1	3	2	1	2	2

		Žene								
		Osnovna škola			Srednja stručna sprema			Viša i visoka sprema		
		15-30	30-50	50+	15-30	30-50	50+	15-30	30-50	50+
Nedostatak vizije		3	2	0	5	2	1	1	1	0
Nerealna vizija		0	3	2	1	1	1	1	1	1
Privredno ekološka vizija	Optimistična	1	3	2	6	8	4	4	9	7
	Pesimistična	3	1	1	2	6	1	2	2	0
Razvoj	Optimistična	3	4	2	4	10	3	3	10	5
	Pesimistična	1	0	1	4	4	2	3	1	2

Anketa – analiza vrednosti (muškarci)

Vrednost	OŠ	15-30 god	30-50 god	Iznad 50 god	SSS	15-30 god	30-50 god	Iznad 50 god	VSS	15-30 god	30-50 god	Iznad 50 god	Ukupno
Najznačajnije prirodne vrednosti u opštini Čoka													
Čokanski park	2	0	1	1	4	1	2	1	2	0	1	1	8
Reka Tisa	6	1	3	2	1	0	1	0	1	0	1	0	8
Rezervat "Velika dropnja"	3	2	1	0	3	0	2	1	2	0	2	0	8
Poljoprivredno zemljište	1	0	1	0	2	0	1	1	2	0	0	2	5
Jezero "Jamurina"	3	1	1	1	2	1	0	1	2	0	1	1	7
Ukupno:	15	4	7	4	12	2	6	4	9	7	36	18	36
Najznačajnije kulturne vrednosti u opštini Čoka													
Kulturne manifestacije	2	0	1	1	4	1	2	1	3	1	1	1	9
Institucije kulture	0	0	0	0	2	1	0	1	2	0	1	1	4
Crkve, spomenici kulture	3	0	2	1	2	1	1	0	1	0	1	0	6
Multikulturalnost, višejezičnost	2	1	0	1	2	0	1	1	3	2	0	1	7
Ukupno:	7	1	3	3	10	3	4	3	9	3	3	3	26

Najznačajnije ljudske vrednosti u opštini Čoka

Odgovornost	2	0	1	1	4	1	2	1	1	0	1	0	7
Tolerancija	3	0	2	1	2	0	1	1	2	1	1	0	7
Tradicija, kultura i multietičnost	2	1	0	1	3	0	1	2	1	1	0	0	6
Rad i obrazovanje	1	0	0	1	3	1	1	1	1	0	1	0	5
Pozitivne ljudske osobine	2	0	1	1	3	1	1	1	2	0	1	1	7
Ukupno:	10	1	4	5	15	3	6	6	7	2	4	1	32

Anketa – analiza vrednosti (žene)

Vrednost	OŠ	15-30 god	30-50 god	Iznad 50 god	SSS	15-30 god	30-50 god	Iznad 50 god	VSS	15-30 god	30-50 god	Iznad 50 god	Ukupno

Najznačajnije prirodne vrednosti u opštini Čoka													
Čokanski park	4	1	0	3	4	1	2	1	2	1	1	0	10
Reka Tisa	6	3	2	1	2	0	1	1	3	2	0	1	11
Rezervat "Velika droplja"	7	4	1	2	3	1	1	1	4	1	1	2	14
Poljoprivredno zemljište	11	3	4	4	3	0	1	2	2	0	2	0	16
Jezero "Jamurina"	4	1	3	0	4	1	1	2	5	2	0	3	13
Ukupno:	32	12	10	10	16	3	6	7	16	6	4	6	64
Najznačajnije kulturne vrednosti u opštini Čoka													
Kulturne manifestacije	6	1	3	2	4	1	2	1	4	0	2	2	14
Institucije kulture	2	0	1	1	4	0	2	2	5	2	0	3	11
Crkve, spomenici kulture	4	1	1	2	3	1	1	1	5	2	1	2	12
Multikulturalnost, višejezičnost	5	0	3	2	5	1	2	2	5	2	1	2	15
Ukupno:	17	2	8	7	16	3	7	6	19	6	4	9	52

Najznačajnije ljudske vrednosti u opštini Čoka

Odgovornost	4	1	1	2	2	1	1	0	3	1	1	1	9
Tolerancija	6	2	1	3	2	0	2	2	2	0	1	1	10
Tradicija, kultura, multietičnost	5	1	2	2	3	1	1	1	4	1	1	2	12
Rad i obrazovanje	5	1	3	1	2	0	1	1	2	0	2	0	9
Pozitivne ljudske osobine	9	5	2	2	3	1	1	1	4	1	1	2	16
Ukupno:	29	10	9	10	12	3	6	5	15	3	6	6	56

AKCIONI PLAN

Vrednost	Prepoznati problem	Aktivnost	Indikator	Odgovorne strane	Vremensko razdoblje				
					2012	2013	2014	2015	2016
Reka Tisa	Zagađenje reke usled nedostatka prečištača otpadnih voda, divlje plaže, nelegalni ribolov i neiskorišteni turistički potencijal.	Ugrađen prečištač otpadnih voda Uređenje plaže po standardima i	Izrada projektne dokumentacije za prečištač otpadnih voda	Opština Čoka u partnerstvu sa opštinom Senta Republika Srbija, Vode	x	x	x	x	x

		povećanje turističke ponude	Izrada projektne dokumentacija, plan uređenja	Vojvodine					
	Nelegalni ribolov	Pojačan rad inspeksijskih službi	Povećan broj čuvara, efikasniji rad postojećih	Inspeksijske i čuvarske službe	x	x	x	x	x
Kanali	Zapuštenost kanala za atmosferske vode i zagađenost otpadnim vodama iz domaćinstava.	Dogovor zainteresovanih i odgovornih strana	Izvršeni radovi na sanaciji kanala, redovno čišćenje, plan održavanja	JKP Direkcija	x	x			
Reka Zlatica	Nizak vodostaj usled pregrađivanja, smanjenje ribljeg fonda.	Očuvanje autohtonih vrsta, pojačan i efikasniji rad inspeksijske službe	Poribljavanje autohtonim vrstama, češći inspeksijski nadzor	Inspeksijske i čuvarske službe	x	x	x	x	x
Ribnjaci	Učestalost krađe ribe	Edukacija stanovništva, pojačan rad inspeksijskih službi	Broj edukacija i edukovanih ljudi, izveštaji inspekcije	NVO, Inspeksijske službe, Uprava ribnjaka	x	x	x	x	x
Pašnjaci i prikupljanje lekovitog bilja	Paljenje stepe, nekontrolisano napasanje stoke u zaštićenoj zoni, preoravanje dela pašnjaka i promena namene prostora, nestručno rukovanje pesticidima i odlaganje ambalaže, nekontrolisano korišćenje mehanizacije, nedovoljno sprovođenje programa zaštite, nedovoljna edukacija stanovništva o vrednostima i značaju rezervata, nedovoljno korišćenje ekoturizma i mogućnosti koje pruža gajenje lekovitog bilja	Edukacija poljoprivrednih domaćinstava Dosledno sprovođenje programa mera aktivne zaštite područja "Pašnjaci velike dropnje" Obuhvatanje mogućnosti zaštićenog područja u svrhu bolje turističke ponude Čoke	Broj edukacija Izveštaj o realizaciji	Poljoprivredna stanica Upravljač zaštićenog područja "Pašnjaci velike droplje" Vlada Republike Srbije Opština Kikinda Turistička organizacija Kikinda Opština Čoka	x	x	x	x	x
Lov i ribolov	Nizak stepen pošumljenosti i seča postojećih šuma, lovučvarska služba ne radi kontinuirano, nekontrolisana	Pošumljavanje	Broj zasađenih stabala	AP Vojvodina, sekretarijat za poljoprivredu šumarstvo i vodoprivredu,	x	x	x	x	X

	upotreba pesticida i veštačkih đubriva, ribokrađa i lovokrađa, paljenje strnjišta, upotreba savremene mehanizacije dovodi do narušavanja i uništavanja staništa divljači, izgradnja veštačkih ribnjaka i smanjenje ribljeg fonda u kanalima utiče na narušavanje biološke ravnoteže, neiskorištenost potencijala lovnog i ribolovnog turizma	Edukacija stanovništva, pojačan rad inspekcije	Broj edukacija i edukovanih, Izveštaji o radu inspekcije	Vojvodinašume Lokalna samouprava Inspekcije Lovačka, ribolovačka i ekološka udruženja					
Čist vazduh	Nepostojanje monitoringa kvaliteta vazduha i programa mera za smanjenje zagađenja, paljenje strnjišta i trsika, nekontrolisana seča šuma, nepostojanje turističke infrastrukture u i van naselja Čoka, kao što su staze za šetnju, vožnju biciklima i jahanje, klupe, putokazi, vizitorski centar, nerazvijena svest i nedovoljna edukacija	Vršenje redovnog monitoringa kvaliteta vazduha Izrada projekata staza zdravlja i vizitorskog centra Sprečavanje paljenja i nelegalne seče	Izveštaji nadležne ustanove za monitorin čistoće vazduha Izveštaji nadležnih inspekcija Broj uradenih staza zdravlja Izrađen vizitorski centar	Lokalna samouprava Ministarstvo životne sredine Ministarstvo regionalnog razvoja Ministarstvo poljoprivrede Vlada AP Vojvodine	x	x	x	x	X
Vinogradarstvo	Nepovoljna ekonomska situacija, neiskorišćeni proizvodni kapaciteti, bogato istorijsko nasleđe i brendovi nedovoljno iskorišćeni, nedovoljno dobar marketing, nepostojanje vinskih karti, nepostojanje vinskog turizma kod malih proizvođača, nepostojanje jedinstvene turističke ponude opštine	Izrada plana podsticajnih mera za afirmaciju vinogradarstva i vinarstva kod malih proizvođača	Broj novih zasada, Broj registrovanih vinogradara i vinara	Lokalna samouprava i vlasnici poljoprivrednih gazdinstva Ministarstvo regionalnog razvoja Ministarstvo poljoprivrede Vlada AP Vojvodine	x	x	x	x	x
Jezera Jamurina i Vujić jama	Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura,	Rešiti imovinsko pravne odnose uključenjem svih	Odluka nadležne službe o pravu na upravljanjem	Lokalna samouprava, Vode Vojvodine, Ekološko	x				

	neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe, nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti (osim jezera Jamurine)	zainteresovani h strana Kreirati objedinjenu turističku ponudu opštine Pooštriti kontrolu inspekcija	Izrađen promotivni materijal, informativni web site Izveštaji inspekcija	udruženje Čoka, Mesna zajednica Čoka, Pokrajinski sekretarijat za zaštitu životne sredine					
Mrtva Tisa	Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura, neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe, nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti	Rešiti imovinsko pravne odnose uključenjem svih zainteresovani h strana Kreirati objedinjenu turističku ponudu opštine	Odluka nadležne službe o pravu na upravljanjem Izrađen promotivni materijal, informativni web site	Lokalna samouprava	x				
Bare i močvare	Nerešeni imovinsko-pravni odnosi, nedefinisano starateljstvo, nezavršena infrastruktura, neregulisan sistem održavanja, nepostojanje projektne dokumentacije i akcionog plana za razvoj turizma, krađa ribe, nepostojanje odluke o zaštiti vrednosti	Rešiti imovinsko pravne odnose uključenjem svih zainteresovani h strana Kreirati objedinjenu turističku ponudu opštine	odluku nadležne službe o pravu na upravljanjem Izrađen promotivni materijal, informativni web site	Lokalna samouprava	x				
Sokolarnik	Nedostatak programa edukacije dece i odraslih o sokolarstvu, neiskorišteni turistički potencijali, nepostojanje plana da se pronađe zajednički interes privatnog i javnog sektora	Kreirati objedinjenu turističku ponudu opštine sa posebnim akcentom na edukativni aspekt	Izrađen promotivni materijal, informativni web site	Lokalna samouprava, Vlasnik sokolarnika Škole	x				
Multikulturaln ost	Nedovoljan interkulturalni dijalog, nedostatak zajedničkih projekata, slaba poslovna komunikacija, nedostatak	Edukacija stanovništva Razvijanje prekograničnih	Broj treninga, broj mešovitih programa na oba jezika Broj zajedničkih	Lokalna samouprava KUDovi, škole, udruženja građana Pokrajinski	x	x	x	x	x

	međunarodne ekonomske razmene i razvoja, nedovoljna zainteresovanost za poznavanje tradicije i običaja drugih nacija, nedovoljno poznavanje jezika sredine. Nedostatak graničnog prelaza prema Rumuniji.	projekata Izrada projektne dokumentacije o graničnom prelazu	aplikacija Izrađena dokumentacija	sekretarijat za kulturu i informisanje					
Stari park	Programi zaštite se ne sprovode i ne finansiraju, što je osnovni problem iz kojeg proističu svi drugi problemi i trendovi.	Izrada, usvajanje, finansiranje i sprovođenje programa mera aktivne zaštite	Dugoročni i godišnji program rada upravljača i izveštaj o realizaciji	Lokalna samouprava JKP Direkcija	x	x	x	x	x
Dvorci, crkve, arheološko nalazište	Nedovoljno prepoznavanje vrednosti kulturnih dobara i neiskorištenost kuturno istorijskih vrednosti u turističke svrhe, nerazvijena svest o značaju arheoloških nalazišta, nedovoljna ulaganja u naučno-istraživački rad i neiskorištenost u edukativne i turističke svrhe, neodgovarajuća briga i nedovoljna ulaganja, nema redovnih postavki i poseta arheološkim nalazištima, nerešeni imovinski odnosi oko vlasništva dvorca i kaštela	Kreiranje objedinjene turističke ponude opštine Čoka Edukacija stanovništva o turističkim potencijalima Rešavanje imovinsko pravnih odnosa	Promomaterija l, web site Broj edukacija Usvojena odluka o vlasništvu	Lokalna samouprava Zavod za zaštitu spomenika kulture Udruženja građana Lokalna samouprava	x				
Deca i mladi	Opština Čoka nema osnovanu Kancelariju za mlade, nema usvojen Lokalni akcioni plan politike za mlade, nema Omladinski klub, nedovoljne mere za povećanje nataliteta i brigu o porodici, nedovoljan broj	Osnivanje kancelarije za mlade, omladinskog kluba il organizovanje sadržaja za mlade	Odluka o osnivanju Kancelarije za mlade, otvoren opremljen Omladinski klub, Broj novih programa	Lokalna samouprava i Help centar	x	x	x	x	x

	kvalitetnih i atraktivnih sadržaja za mlade, nedostatak vannastavnih aktivnosti, nedostatak opremljenih i uređenih prostora za aktivnosti dece i mladih sa stručnim omladinskim radnicima.								
	Nedostatak opremljenih i uređenih prostora za aktivnosti dece i mladih sa stručnim omladinskim radnicima.	Opremanje i prilagodjavanje postojećih neiskorištenih kapaciteta	Broj novih prostora	Lokalna samouprava	x	x	x	x	x
Društveni aktivizam	Nestabilni izvori finansiranja, nedostatak inovativnosti, nedovoljna zainteresovanost i loša promocija kulturno-zabavnih dešavanja,	Promocija programa Helpcentra po školama, opštinski konkursi za programe aktivizma	Broj promotivnih sasatanaka, broj projekata, odluka o raspisivanju konkursa	Koordinator Helpcentra, Lokalna samouprava	x	x	x	x	x
	Nedovoljno iskorišten sportski potencijal i sportska tradicija, smanjena zainteresovanost za sport i nedovoljna ulaganja u sportsku infrastrukturu	Ulaganje sportsku infrastrukturu, edukacija sportskih radnika	Broj obnovljenih ili izgrađenih terena Broj edukacija Broj obučenih sportskih radnika	Lokalna samouprava	x	x	x	x	x
Čarda kod Padinske skele	Nepostojanje osmišljenog sadržaja kako bi se skela iskoristila u kulturne i turističke svrhe	Kreirati objedinjenu turističku ponudu opštine i program revitalizacije Čarde i skele u turističke svrhe	Projekat revitalizacije objekta, promo materijal i web site	Lokalna samouprava	x				

PLAN MONITORINGA I EVALUACIJE

Kontinuirano praćenje i procena urađenog treba da doprinesu da usvojeni dokumenat ostane „živ“ te da postoji konstantna veza između procenjenog stanja, preduzetih koraka i rešenja za pojedine prepoznate probleme. Ovaj interaktivni proces je ključan radi održivosti. Cilj dokumenta je, osim analize stanja, i definisanje pravaca rešavanja problema, a monitoring i evaluacija su alati koji osiguravaju da se na tom putu i ostane. Kao što je na izradi dokumenta radio veliki broj ljudi tako bi i za efikasan proces monitoringa i evaluacije bilo neophodno uključiti celu zajednicu i podici nivo odgovornosti za stanje životne sredine, na sve građane opštine Čoka.

Radi uspešnog sprovođenja monitoringa i evaluacije predlažemo da se imenuje osoba u opštinskom veću koja bi bila deo radne grupe formirane od predstavnika građana, NVO i imala bi mandat 2 godine kao i redovne sastanke dva puta godišnje sa ciljem praćenja implementacije dokumenta. Ovakav model bi osigurao mogućnost uspostavljanja dijaloga između donosilaca odluka i građana. Radna grupa bi imala zadatak da dostavlja izveštaj opštinskom veću, sa predlozima mera koje bi doprinele ispunjenju akcionog plana. Sa druge strane izveštaji bi bili i javni, postavljeni na opštinski sajt i dostupan građanima. Takođe je neophodno da se osigura mehanizam finansiranja stavki akcionog plana, kroz definisanje dela budžeta namenjenog za implementaciju Zelene agende. Očekujemo da će proces implementacije strategije potaknuti formiranje NVO na lokalnu koju će se uključiti u ovaj proces.